

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENÉ VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

19e RECHTSKUNDIG CONGRES TE GENT

18 en 19 April 1936

I AFDEELING STRAFRECHT

De vergadering wordt voorgezeten door Prof. Mr. René Victor, die te 3 uur de zitting opent. De Voorzitter richt in de eerste plaats een woord van dank tot de aanwezigen en meer speciaal tot de Magistraten, die talrijk zijn. Vervolgens brengt de Voorzitter een rouwhulde aan Mr. Lebon, de in den loop van het jaar gestorven Oud-Voorzitter van den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden, de man die tijdens de laatste jaren van zijn leven zoo actief in de bres heeft gestaan voor de vervlaamsching van het gerecht.

Dit Congres van 1936 onderscheidt zich op een zeer karakteristieke wijze van de voorgaande. Inderdaad, een punt der dagorde, dat vroeger steeds op elk Congres terugkwam, ontbreekt, namelijk de strijd voor de vervlaamsching van het gerecht. Dit jaar, integendeel, kunnen wij voor de eerste maal de verwezenlijking van dit verlangen herdenken.

De huidige Congresszitting is in haar geheel gewijd aan de wet van 9 April 1930. Het is niet de eerste maal dat een Rechtskundig Congres zich met deze wet bezig houdt. Zij was reeds talrijke malen het voorwerp der besprekingen, toen ze nog als wetsontwerp in wording was. Ze staat echter nog steeds in het brandpunt der belangstelling en ze vormt een uitstekend onderwerp voor een bespreking, zoowel van theoretisch standpunt uit door hare grondideeën, als van practisch standpunt uit door de resultaten harer toepassing.

Na deze korte inleiding verleent de Voorzitter het woord aan Professor Collin.

Professor Collin ontwikkelt levendig, bondig en zeer klaar de stelling, die hij in zijn pre-advies uiteengezet heeft. Wij verwijzen dan ook naar dit pre-advies, zooals het gepubliceerd werd in het R. W. (k. 1137 en volgende). Hij onderlijnt hoe de praktijk niet heeft gegeven dat wat de theoretici zich hadden ingedacht. Een herziening van de wet van 1930 is dringend noodzakelijk, maar deze herziening moet gebeuren in het kader van een grondige en radikale herziening van het verouderde strafrecht.

Na de rede van Professor Collin wordt het woord verleend aan den heer Bekaert, die op zijne beurt de stellingen van zijn pre-advies samenvat. Ook voor deze uiteenzetting verwijzen wij naar den tekst van het pre-advies, zooals deze in zijn geheel werd overgedrukt in het R. W. (k. 1147 en volgende).

De Voorzitter dankt de beide sprekers en verklaart de bespreking geopend.

De eerste woordvoerder is de heer Rechter Van Geyt. De heer Van Geyt doet meer dan eenige eenvoudige opmerkingen voorbrengen; hij verdedigt op zijn beurt een volledige en origineele thesis.

Voorwat de conclusie betreft, is spreker het volledig eens met Professor Collin, volgens denwelke de assimilatie tusschen krankzinnigen en abnormalen beslist te verwerpen is. De oplossing is volgens spreker : de uitsluiting van den krankzinnige buiten elke

beteugeling, doch, integendeel, het absoluut terug inschakelen der abnormalen in deze beteugeling. De openbare meening wil van geen beveiligingsmaatregelen. De veroordeelde zelf vat het onderscheid tusschen een beveiligingsmaatregel en een strafmaatregel niet. Wij moeten streven naar een betere aanpassing van de aan de abnormalen opgelegde straf aan den grond van het feit, doch daar waar het abnormalen betreft, moeten wij anderzijds ook bij de toepassing van de straf een groote plasticiteit mogelijk maken.

Alhoewel de Psychiatrische Commissie niet aan elke gewettigde critiek ontsnapt, meent spreker dat ze zou moeten blijven voortbestaan om te beslissen over de inkrimping of de verlenging van de opgelegde straf.

Het is volgens spreker beter deze taak over te laten aan dergelijke commissie dan haar toe te vertrouwen aan ministerieele bureelen.

Spreker verwijst naar de Hollandsche psychopaten-wet. Volgens deze wet wordt aan de zwakzinnigen in de eerste plaats een straf opgelegd en, na deze straf, moeten ze dan nog zekere beveiligingsmaatregelen ondergaan. Dit stelsel biedt practisch bezwaren, onder meer omdat de gevangenis niet een geschikte plaats is voor abnormalen.

Ook doet het bij de abnormalen een gevoel van onrecht ontstaan, vermits ze eerst een straf moeten uitboeten en daarna veiligheidsmaatregelen moeten ondergaan, die steeds op een vrijheidsberoving neerkomen.

Nochtans heeft het stelsel een goede zijde, omdat het belet dat men zou terugkeeren tot de vroegere wijze van handelen, die de zwakzinnigheid als een verzachtende omstandigheid aanzag, zoodat de zwakzinnige een kortere vrijheidsberoving onderging dan de andere misdadigers.

Volgens spreker zou de oplossing zijn: dat de rechter voor elk geval den duur zou vaststellen, zonder gebonden te zijn aan de 3 actuele cijfers van 5, 10 of 15 jaar.

De wet zou voor elk misdrijf een minimum en een maximum moeten voorzien. Dit om te beletten, dat de rechters zouden geneigd zijn het maximum te laag te stellen. Men zou bijvoorbeeld een wettelijke equatie kunnen opstellen en zeggen dat X dagen interneering moeten gelijk gesteld worden aan Y dagen gevangenis.

Een andere leemte in de huidige wet spruit, volgens spreker, voort uit het feit dat men steeds uitgaat van den toestand op den dag van de rechterlijke beslissing, om te zien of men een straf of, integendeel, een beveiligingsmaatregel moet uitspreken. Wanneer een betichte op het oogenblik van het vonnis zwakzinnig is en dus tot een beveiligingsmaatregel veroordeeld wordt, kan het zijn dat hij

weinig tijd later terug genezen is en dus vrijgelaten wordt, hetgeen de publieke meening in hooge mate kan kwetsen.

Elk vonnis van vrijheidsberoving zou alternatief moeten uitgesproken worden en zeggen dat de betichte veroordeeld wordt tot X dagen gevangenisstraf of Y dagen interneering. Het vonnis zou vervolgens bepalen in welken vorm, in principie, de betichte moet behandeld worden, naar gelang hij op het oogenblik van het vonnis normaal of abnormaal zou zijn.

De eventuele beslissing van omzetting van straf in interneering of omgekeerd zou door dezelfde Rechtbank moeten uitgesproken worden.

De Psychiatrische Commissie zou, voor wat de geïnterneerden betreft, nog het recht hebben de vervroegde invrijheidstelling te bevelen, doch slechts nadat minstens $\frac{1}{3}$ van den oorspronkelijk bepaalde duur verstreken zou zijn.

Verhooging van de termijnen zou volgens spreker niet meer noodig zijn, omdat volgens zijn stelsel de krankzinnigen buiten de wet zouden vallen en enkel de abnormalen, de geneesbaren dus, aan dit regime zouden onderworpen zijn.

De voorzitter vraagt den heer Van Geyt of het zijn bedoeling is de equatie in alle vonnissen, die vrijheidsberoving voor gevolg zouden hebben, te doen inschakelen.

De heer Van Geyt antwoordt affirmatief voor alle vonnissen, die een crimineele of een delictueele gevangenisstraf zouden uitspreken.

Mr. Van Dessel vraagt aan den heer Van Geyt of het dan niet eenvoudiger zou zijn de equatie in de wet te schrijven en haar niet in elk vonnis te herhalen.

De heer Van Geyt antwoordt, dat hij denkt dat dit practisch niet hetzelfde gevolg zou hebben. Inderdaad, de uitdrukkelijke uitspraak van de twee cijfers zou voor den geïnterneerde zelf een verwittiging daarstellen en voor de rechters zou het ook van belang zijn, omdat het hunne aandacht vestigt op deze belangrijke bijzonderheid van hunne beslissing.

De heer Substituut Van Houtte formuleert eenige opmerkingen, zoowel tegen de stelling van den heer Van Geyt als tegen die van Professor Collin en den heer Bekaert.

Hij meent dat het blijkt uit de uiteenzetting van den heer Bekaert, dat de maatschappij onvolledig beschermd is. Hij meent, dat de wet zodoende verscherpt dient te worden. Een der ernstige lacunes is, dat men vele kleine straffen van 3 of 4 maanden kan oploopen zonder recidivist te worden in den wettelijken zin van het woord.

Mr. Van Dieren wenscht drie opmerkingen in het midden te brengen: 1) verheugt hij zich in de

deelname der magistraten aan de besprekingen tijdens het Congres; 2) stelt hij vast, dat er veel jongeren zijn die de congressen volgen; 3) vraagt hij aan mijnheer Bekaert hoe het komt dat hij tijdens zijne belangwekkende uiteenzetting enkel heeft gesproken over mannelijke recidivisten en nooit over vrouwelijke.

Tot slot vraagt de heer Van Dieren wat de meening van de andere congressisten is betreffende de houding door een advocaat aan te nemen, die overtuigd is dat een van zijn cliënten zwakzinnig is? Moet de advocaat dan zijn cliënt overtuigen om een aanvraag tot geestesonderzoek te onderteekenen, aanvraag waarvan de zwakzinnigen de draagwijdte niet vatten kunnen, terwijl ze anderzijds bijna steeds een neiging hebben om niet als zwakzinnig te worden betiteld.

Mr. De Bra is van meening, dat de oplossing van de door Mr. Van Dieren gestelde vraag in de wet zelf ligt, daar waar de wet voorziet dat de raadsman zelf een dergelijk rekwest mag teekenen. De wetgever maakt den advocaat rechter over het indienen van het rekwest.

Aan Professor Collin stelt hij de vraag, wat er van de wet van 9 April 1930 volgens hem overblijft, wanneer alles wat hij gecritiseerd heeft, zou wegvallen.

De heer Substituut Rommel is van meening, dat de critiek der wet voortkomt uit het gebrek aan sterk onderscheid tusschen krankzinnigen en abnormalen. Volgens hem zou men aan den eenen kant de krankzinnigen en de aan dezen geassimileerden moeten stellen en aan den anderen kant de gewone abnormalen, die dan het gewoon strafregime zouden moeten ondergaan.

Spreker vreest een gebrek aan waarborg, indien het stelsel gepreconiseerd door den heer Van Geyt, moest worden ingevoerd.

De Voorzitter, Professor René Victor, vreest dat volgens het stelsel van rechter Van Geyt het onderscheid tusschen straf en maatregelen van veiligheid te zwak wordt. Er moet, volgens hem, een onderscheid bestaan. Hij kan zich niet vereenigen met de voorgestelde equatie, die er zou op neerkomen beide op gelijken leest te schoeien.

Opsluiting blijft opsluiting, zoodat de zwakzinnigen eenvoudig eene langere opsluiting zouden te ondergaan hebben dan de normalen.

Spreker meent met Professor Collin te mogen volhouden, dat er rekening gehouden moet worden met den psychologischen eisch der vergelding, die in de wet van 1930, ten minste theoretisch, volledig overboord werd geworpen.

De wet van 1930 is geen wet van juristen, maar

een wet van sociologen en psychiaters, die de gedachte der vergelding als uit den booze beschouwen. Spreker meent, dat de vergeldingsidee noodig is en niet uitschakelbaar.

Voor normalen zoowel als voor zwakzinnigen is er een sanctie noodig. Het onderscheid tusschen beiden zal enkel liggen in den aard der sanctie, meer in het bijzonder in de behandeling, die de veroordeelden zullen ondergaan. In beide gevallen moet er dus een sanctie zijn, maar in een anderen vorm.

Volgens spreker mogen wij in deze aangelegenheden niet uitsluitend belang hechten aan de meeningen van de psychiaters. Zooals Polak het uitdrukte in zijn « Zin der vergelding », is de « idee der vergelding eeuwig ».

Dezen psychologischen eisch der vergelding mogen wij niet uit het oog verliezen. Spreker vreest dat het stelsel van den heer Van Geyt zou kunnen leiden tot de standardisatie der strafmaatregelen, die wij heden betreuen.

Spreker onderlijnt vervolgens het besluit van den heer Bekaert, volgens hetwelk wij de maatregelen der wet betreffende de recidivisten moeten volledigen door maatregelen van socialen bijstand.

Mr. Wittemans zegt, dat bij het in voege treden der wet, bij de advocaten een groot wantrouwen bestond ten opzichte van de Psychiatrische Commissies. Deze vrees is ongegrond gebleken.

Het feit dat de abnormalen in de gevangenis worden opgesloten, bewijst dat er toch een zekere strafgedachte in de wet is. De wet is niet zoo slecht, men moet voorzichtig zijn bij verandering, daar de wet in het algemeen voldaan heeft.

Mr. H. Bekaert antwoordt op de vraag van Mr. Van Dieren en zegt, dat hij de vrouwen niet heeft opgenomen in zijn statistieken, daar er in de gevangenis slechts 4 vrouwelijke recidivisten te vinden zijn. Dus is alle statistiek uitgesloten.

Er zijn inderdaad veel minder vrouwelijke recidivisten. De recidivisten zijn de maatschappelijk zwakke elementen. De maatschappelijk zwakke elementen tusschen de vrouwen zijn bijna allen te vinden onder de prostituées en deze zijn in algemeenen zin geen recidivisten. Zij bedrijven ongetwijfeld, heel dikwijls, talrijke misdrijven; de beteugeling ervan is echter bijna steeds onmogelijk tengevolge van de moeilijke bewijsvoering en van de relatief weinig talrijke klachten.

Professor Collin antwoordt aan Mr. De Bra, dat hij nog heel veel van de wet overlaat. Wat hij afkeurt is de actuele toepassing van het sociale principe der wet; het is niet het principe zelf.

Spreker zegt dat hij zich niet heeft willen wagen op het pad der verwezenlijking. Onmiddellijke wijzigingen voorstellen is moeilijk en zelfs gevaarlijk.

Wij moeten een nieuw criterium voor strafbepaling vinden; de gedachte der vergelding moeten wij echter bewaren.

Het voorstel van wijziging zou heel het probleem van het herdenken van ons strafrecht opwerpen; dit valt buiten het kader van het Congres.

Spreker meent dat straf noodzakelijk is, ook voor abnormalen; maar de maat ervan moet kunnen gewijzigd worden.

Spreker vestigt nog de aandacht op zekere absurde gevolgen van de wet, onder meer naar aanleiding van de betiteling « zware abnormalen », die in de wet voorkomt. Het woordje « zware » stelt de psychiaters voor een onoplosbaar probleem. In Brussel werd aangenomen, dat iemand die 50 % abnormaal is, moet geïnterneerd worden. Waar is echter de meter der abnormaliteit?

Veel logischer zou het zijn alle abnormalen, die niet delireerend zijn, te straffen, maar bij de uitvoering rekening te houden met hun toestand.

Spreker is niet akkoord met den heer Van Geyt, waar deze de Psychiatrische Commissie wil behouden.

De rechterlijke macht moet het toezicht houden over de strafuitvoerende instanties. Dit is noodzakelijk voor de finaliteit van de straf.

Met het tegenwoordig stelsel, volgens hetwelk de taak van den rechter gedaan is wanneer hij het vonnis heeft geteekend, ontsnapt hem elk toezicht over het gevolg der straf.

De Voorzitter dankt de verschillende sprekers en al degenen die aan het debat hebben deelgenomen, en sluit daarna deze belangrijke en zeer levendige vergadering.

H. Jacob.

II. AFDEELING BURGERLIJK RECHT

Zaterdag 1.1. liep het herbouwde Gerechtshof te Gent vol belangstellende juristen. Het Congres zou in twee afdelingen vergaderen, we moesten dus willens nillens onze belangstelling beperken.

We begaven ons naar de burgerlijke zittingszaal van het Hof van Beroep en vonden deze ruime zaal geheel volzet. De belangstelling was blijkbaar groter dan verwacht en weldra was de zaal te klein voor de binnendrommende juristen.

Te 3,15 uur nam Prof. Mr. Thuysbaert het woord en opende de vergadering in afwezigheid van Prof. Mr. E. Van Dievoet, die belet was.

De Voorzitter wenscht de talrijke aanwezigen welkom en begroet in het bijzonder de puike afvaardiging van Noord-Nederland en de plaatselijke overheden, en geeft daarna melding van de binnen gekomen verontschuldigungen. Hij drukt de hoop uit, dat de nu aangenomen werkwijze in afdelingen vrucht zal opleveren en dat in de toekomst nog bredere specialisatie mogelijk zal zijn.

Hij verleent vervolgens het woord aan Prof. Mr. F. Van Goethem.

De pre-adviseur wijst er op dat de agenda van het Congres onnauwkeurig zijn onderwerp betitelt, daar waar hij inderdaad zal spreken van artikel 879 B. W. over de afscheiding der boedels. Hij geeft de beschrijving van de toestanden, die geschapen worden door het overlijden van een schuldenaar. De erfenis kan zich onmiddellijk vermengen met het bezit der efgenen en de persoonlijke schuldeischers van een erfgenaam kunnen alsook recht verkrijgen op de goederen van den overledene en aldus de rechten schaden van de schuldenaars van den decujus. Artikel 879 van het B. W. laat toe, aan de schuldeischers van decujus de scheiding te

vragen van de boedels. Het doel van den wetgever is hier stellig geweest toe te laten aan de schuldeischers van den decujus zich eerst te betalen op dezes patrimonium.

Spreker schets allerlei toestanden, die hieruit kunnen voortvloeien, geeft de historische uiteenzetting van de wijziging der rechtspraak om tot het besluit te komen, dat volgens de tegenwoordige tendenz de overleving van het patrimonium in feite vervalft.

Het betoog van Prof. Mr. Van Goethem wordt hartelijk toegejuicht en de bespreking van dit pre-advies geeft aanleiding tot drukke gedachtenwisseling.

De Noord-Nederlandsche juristen brengen aan het licht het verschil van rechtspraak ten hunnent.

Daarna geeft Prof. Mr. R. Vandeputte een klare uiteenzetting van zijn pre-advies, dat we hier niet nader ontleden, daar het reeds in extenso overgenomen werd in het R. W., kol. 1177 en volgende.

Spreker meent te mogen waarnemen, dat het arrest van het Hof van Verbreking van 7 November 1935 aanleiding zou kunnen geven tot wijziging van de rechtspraak. Spreker keurt deze zienswijze af en blijft bij de meening, dat schuldvergelijking na het faillissement in alle gevallen onmogelijk is.

Dit referaat geeft aanleiding tot besprekingen en hier ook komt weer aan het licht, dat wetgeving en rechtspraak in Noord-Nederland geheel uiteenlopend zijn van de onze.

Daarna geeft de Voorzitter het woord aan Prof. Mr. G. Lammertijn, die in feite een onderwerp van internationaal recht zal inleiden: « Het eigenhandig en het besloten testament in België en in Nederland ».

Dit referaat werd ten deele overgedrukt in het

R. W. van 5 April 1936, in het Congres-nummer van 12 April en een derde deel zal eerstdaags verschijnen.

Laat ons onmiddellijk zeggen, dat dit hoogst belangrijk referaat aller aandacht spande, temeer daar de spreker het alles in klare bewoordingen uiteenzetten.

Wellicht waren er in de zaal geen specialisten van internationaal privaats recht, want niet een der aanwezigen durfde de bespreking aan.

Ten slotte komt Prof. Mr. Van Hee aan het woord die bij den aanvang van zijn referaat wijst op de onjuiste bewoording der agenda.

Hij zal spreken over het beding van volledige aanrekening. Spreker geeft een overzicht van de toestanden, die kunnen geschapen worden bij het vóór-overlijden van een der echtgenooten, wanneer zij te samen een hunner kinderen bij bruidsgift hebben bedacht.

Allerlei stelsels werden er op nagehouden, om de

begiftigde kinderen te doen ontsnappen aan de verplichtingen van teruggave in geval van deficitair erfenis van een der begiftigde ouders.

Alle toestanden worden onder het vergrootglas gehouden en spreker wijst bijzonder op de zeer belangrijke pogingen, aangewend door de Fransche notarissen.

Ook deze spreker moest vaststellen, dat er weinig tegenspraak ontstond na zijn referaat, maar dit is misschien ten deele wel te wijten aan de vergissingen begaan bij het aankondigen van hetzelfde.

Wij vernemen echter, dat deze belangrijke studie in een eerstvolgend nummer van het R. W. zal opgenomen worden.

De Voorzitter dankt de pre-adviseurs en de toehoorders. Hij stelt vast, dat het Congres meer dan de vorige nog het samenvoelen van alle Nederlanders vaststelt, en hoopt dat verdere afhandeling van het Congres met evenveel succes zal worden voortgezet morgen.

I. Van den Brande.

III. GEZAMENLIJKE VERGADERING

De invloed van de crisis op het privaatrecht

Voor de zitting van Zondag 19 April was een gezamenlijke bijeenkomst voorzien van al de leden van het Congres. Dan wanneer in beide afdelingen op Zaterdagmiddag de toeloop behoorlijk geweest was, moesten wij tot ons spijt vaststellen dat, wanneer de Voorzitter Prof. E. Van Dievoet de zitting opende, het aantal toehoorders volstrekt onvoldoende was. Wat hebben diegenen, die afwezig waren, ongelijk gehad, want zelden konden we ons verheugen in twee zoo hoogstaande spreekbeurten als deze van Prof. Mr. Van Houtte en van Prof. Paul Scholten uit Amsterdam.

Het onderwerp : « Het Verband tusschen de crisis en de Evolutie van het Privaatrecht » had dan ook een zeer actueel karakter en was van aard ten zeerste den geest te boeien. De beide preadviseurs hebben zich op schitterende wijze van hun taak gekweten.

Prof. Van Houtte der Universiteit te Luik besprak het onderwerp binnen het kader der Belgische wetgeving. Na voorafgaandelijk enkele van de algemeene beginselen van ons burgerlijk recht te hebben in het licht gesteld en de evolutie van het begrip openbare orde te hebben nagegaan, ontwikkelde spreker zijn stelling, waardoor hij de Belgische rechtsevolutie indeelde in drie perioden : de eerste periode van het sociaal economisch liberalisme, die ten einde loopt rond 1880, die gekarakteriseerd

is door een gering aantal wetten en waarbij de voorschriften van openbare orde hoofdzakelijk betrekking hebben op de bescherming van de rechten van derden en schuldeischers ; daarna de periode van het sociaal recht, dat het tijdperk van 1880 tot 1914 bestrijkt, tijdperk waarin men een aanzienlijke uitbreiding van de wetgeving waarneemt en waarbij niet alleen derde personen, maar ook partijen zelf door dwingende rechtsvoorschriften worden beschermd ; eindelijk de periode die de spreker noemt, deze van het economisch recht, welke wij thans beleven en welke zich in snel tempo ontwikkelt sedert de wereldoorlog. Dit laatste tijdperk is er een van reusachtige kwantitatieve ontwikkeling der rechtsvoorschriften en het laat het ingrijpen vaststellen van den wetgever op alle gebieden van het recht tot steun van de door de regeering gevoerde economische politiek.

Dit economisch recht wordt dan door Prof. Van Houtte in een schitterende synthese ontleed : de bijzonderste wetgevende bepalingen worden samengevat en de geest, die zich openbaart in de wetgevende teksten, wordt vergeleken met dezen, dien men ontdekt in de rechtspraak, waar zich zonder twijfel een gevoel van vijandigheid tegenover het ingrijpen binnen de sfeer van de autonomie der partijen doet gelden.

Dit alles wordt met typische voorbeelden klaar

toegelicht. Het is in uiterst boeienden vorm dat de evolutie van het rechtsleven van onzen dag ons door spreker wordt voorgesteld op zoo degelijke en uitstekende wijze, dat geen oogenblik de spanning voor zijn betoog verflauwt.

Prof. Van Houtte bepaalt zich echter niet bij vaststelling en beschrijving van toestanden. Hij wil ook een verklaring geven van het actueel verschijnen van het economisch recht. Dit verschijnsel op de rekening stellen van de democratie, zooals Prof. Ripert het doet in zijn onlangs verschenen ophefmakend werk, acht spreker een onvoldoenden uitleg. Hij is van oordeel dat na het tijdperk van liberalisme er ingevolge een historisch rythme noodzakelijk een reactie komt en een periode van gebondenheid ontstaat. Naar het oordeel van den spreker staan wij dus niet voor het begin van een nieuwe periode in de rechtsgeschiedenis, maar wel voor een tijdelijk fenomeen ten eerste beïnvloed door de onmiddellijke oorzaken van den wereldoorlog en de wereldcrisis, dat echter op zijn beurt een inzinking zal kennen zodra het het beste, dat er van te verwachten is, zal hebben gegeven en dat daarna opnieuw zal aangevochten worden ingevolge het ideaal van vrijheid en autonomie der partijen.

Deze buitengewoon interessante spreekbeurt werd allerhartelijkst door de aanwezigen toegejuicht.

Toen kwam Prof. Paul Scholten, de beroemde Amsterdamsche hoogleeraar, een van de schitterendste figuren van de hedendaagsche Nederlandsche rechtswetenschap, aan de beurt. Hij behandelde hetzelfde onderwerp als Prof. Van Houtte maar met betrekking tot de rechtswerkelijkheid zooals ze zich thans in Nederland voordoet.

Ook daar valt zonder twijfel een sterk ingrijpen van den wetgever vast te stellen op het gebied van het privaatrecht onder den invloed van de crisisverschijnselen. Prof. Scholten onderscheidt bij dit ingrijpen drieërlei vorm.

De eerste manier waarop de regeering invloed uitoefent op de economie laat het privaatrecht meestal ongewijzigd. De tusschenkomst op economisch gebied is daarom niet minder sterk. Ze doet zich vooral gelden bij alle landbouwaangelegenheden en ingevolge de landbouwcrisiswet heeft de regeering zekere «stichtingen» in het leven geroepen, waarbij de landbouwers zich dienen aan te sluiten. Deze aansluiting geschiedt nu niet op gedwongen wijze, doch de belanghebbenden worden er onrechtstreeks toe genoopt deel uit te maken van deze «stichtingen», daar hun anders in feite de uitoefening van hun bedrijf volstrekt onmogelijk wordt gemaakt. Binnen deze organisatie bestaat er een volledig uitgewerkt tuchtrecht dat strenge boeten voorziet voor inbreuken op de voorschriften, die

gelden voor de leden. Er is ook een stelsel van gedwongen arbitrage voorzien.

Heel deze constructie, die in feite volstrekt nieuw is, wordt gegoten in den vorm van het bestaande privaatrecht, waaraan in schijn niets gewijzigd wordt. Theoretisch is deze constructie weinig sterk, al werkt ze in feite op zeer afdoende wijze. In elk geval lijkt ze niet belangrijk voor de evolutie van het privaatrecht zelf.

Belangrijker op dit gebied is de tweede categorie, welke Prof. Scholten onderscheidt, namelijk het rechtstreeksch ingrijpen van den wetgever in de bestaande contractuele verhoudingen. Dit is in talrijke gevallen gebeurd in de jongste Nederlandsche wetgeving en ook belangrijke ontwerpen zijn op het punt definitief recht te worden. De grondslag van dit ingrijpen was steeds de onevenredigheid tusschen prestatie en contra-prestatie. Prof. Scholten geeft ons dan op uiterst bevattelijke, klare en onderhoudende wijze een uiteenzetting van de wetgevende maatregelen op het gebied van het huuren pachtrecht en deelt ons namelijk den inhoud mede van het nieuw projekt van pachtwet, dat aan den rechter de toelating zal verleenen de evenredigheid vast te stellen tusschen den pacht prijs en het genot van het gepachte goed.

Wat betreft het hypothecair recht zijn ook talrijke maatregelen in Nederland genomen geworden. Merkwaardig is de regeling, die voorziet dat het executierecht blijft bestaan, maar door den Minister aan den kooper toelating tot verbouwen of verandering aan het aangekochte goed wordt geweigerd, zoodat op onrechtstreeksche wijze dus het executierecht in feite machteloos wordt. Door de hypothecaire aflossingswet wordt ook uitstel voor de debiteurs voorzien en tevens vermindering van den rentevoet, al blijft voor de toekomst de vrijheid van overeenkomst behouden.

Een derde categorie van nieuwe rechtsvormen is degene ingesteld door de wet op het bindend verklaren van overeenkomsten, waardoor aan den Minister een zeer uitgebreide bevoegdheid wordt verleend. Hierdoor kunnen aan personen, welke zich niet tot een bepaalde prestatie verbonden hadden, verplichtingen worden opgelegd, zooals dit b.v. het geval is bij de ondernemerskontrakten. Deze zeer origineele vorm van dwingend recht, werd door Prof. Scholten uitvoerig besproken en toegelicht.

Het besluit van spreker was dat deze talrijke maatregelen, die thans zoo wat in alle landen genomen worden, niet slechts toevalligheden zijn enkel van voorbijgaanden aard. Doch het is zijn overtuiging dat wij hier staan voor nieuwe vormen van recht, die van belang zijn voor de toekomst. Prof. Scholten is van oordeel dat de gedachte van het bindend karakter der overeenkomst niet principieel

mag worden prijsgegeven, doch dat wij dezen rechtsvorm anders moeten zien dan tot nog toe gebruikelijk was. Men heeft zich tot nog toe al te zeer blind gestaard op de tegenstelling: van den eenen kant de wet, van den anderen kant de vrijheid van de wet. Dit is een miskennen van de ware betekenis der overeenkomst. De grondslag van het kontrakt is het vertrouwen en de vrijheid van de partijen bestaat er slechts in dat ze vrij zijn recht te scheppen, t.t.z. het maken van een rechtsregel die hen bindt. Het recht van het kontrakt is een recht dat volstrekt van denzelfden aard is als het recht van de wet en het kontrakt mag niet anders gezien worden dan samen met het recht in het algemeen. Wanneer zulks geschiedt verdwijnen zooveel tegen spraken en is de moderne rechtsevolutie zooveel duidelijker te verklaren.

Prof. Scholten besloot met te wijzen op de rol der billijkheid en te onderlijnen hoe in het recht van onzen dag, zooals in datgene van andere perioden, het grondprincipe der evenredigheid zich doet gelden.

Prof. Van Dievoet bedankte beide sprekers in treffende beoordingen en bracht vooral hulde aan Prof. Scholten, die zoo welwillend geweest was in het midden der Vlaamsche juristen het woord te komen voeren.

Er was weinig debat. Prof. Van Dievoet drukte

zelf eenige bezwaren uit tegen den geest der nieuwe wetgeving, ook Mr. Theelen wees op zekere gevaren van het ingrijpen in de sfeer der autonomie van de partijen, waardoor volgens hem al te groote onzekerheid in het recht ontstond.

Een paar Nederlandsche aanwezigen namen nog het woord, waarna Prof. Scholten in een meesterlijke samenvatting antwoordde op de bezwaren die waren opgeworpen geworden en andermaal de waarde van de billijkheid voor het recht deed uitschijnen.

De Voorzitter Prof. Van Dievoet sprak, alvorens de vergadering te sluiten, nog een hartelijk woord tot de Nederlandsche afgevaardigden, die zoo talrijk waren opgekomen en die zulk belangrijk aandeel hadden genomen aan de werkzaamheden van het 19e rechtskundig congres.

Prof. Cohen uit Groningen drukte de hoop uit dat de samenwerking tusschen Vlaamsche en Nederlandsche juristen steeds inniger zal worden en dat ook de Vlamingen in de toekomst regelmatig de jaarlijksche vergaderingen van de Nederlandsche Juristenvereniging zullen bijwonen.

Hierop werd de vergadering geheven. Zelden stond tot nog toe een Vlaamsch rechtskundig congres op een zoo hoog plan en mochten de werkzaamheden zoo schitterend geslaagd heeten.

R. Victor.

BIJ EEN BELANGRIJK ARREST VAN HET HOF VAN VERBREKING

Den 15 October 1935 heeft de 2de kamer van het Hof van Verbreking, onder voorzitterschap van den Heer Voorzitter Jamar, na verslag van den Heer Raadsheer Louveaux en op de besluiten van den eersten advocaat-generaal den heer Gesché, een arrest uitgesproken waarbij stelling genomen wordt tegenover een, voor dezen fel omstreden vraagstuk. (J. T. 1935 Kol. 759).

Het hof heeft inderdaad beslist dat een verzekeringsmaatschappij welke een slachtoffer van een ongeval van gemeen recht vergoed heeft, gerechtigd is zich burgerlijke partij te stellen, in het strafgeding gevoerd door het openbaar ministerie tegen den dader van het ongeval.

Regelmatig hadden onze rechtbanken en hoven die aanstelling bij ongevallen van gemeen recht onontvankelijk verklaard. Luik, 6-2-1932, bevestigd door Ber. Luik, 6-2-1933 Bulletin des ass. bladz. 12. Ber. Luik 25-11-33, ibidem 1933 bl. 870. Ber. Brussel 4 Juli 1934 ibid. 1934 bl. 1634 zie ook Van Eeckhout W. « Le droit des assurances terrestres », uitg. 1928 N° 34 contra Corr. Luik 7-6-1932 ibid. 1933, 77).

Aanleiding daartoe was de overweging dat de schade voor de verzekeringsmaatschappij voortspoot uit de overeenkomst, afgesloten tusschen haar en het slachtoffer maar hoegenaamd geen rechtstreeks gevolg van het ongeval zelf was.

Tegen deze rechtspraak onzer hoven van beroep te Brussel en te Luik heeft het Hof van Verbreking beslist dat deze schade wel het rechtstreeksche gevolg is van het ongeval.

Sindslang en herhaaldelijk had het Hof van Verbreking zulks reeds aangenomen bij arbeidsongevallen (Verbr. 19-5-08, Pas. 08, 1. 184; Verbr. 17-7-09 ibid. 99. 1. 379, Verbr. 7-1-29, Bul. des ass. 1929, bl. 411, Verbr. 7-6-29, Pas. 1929-1-52). Aan de verzekeringsmaatschappij werd een eigen recht toegekend tegenover den dader. Zij werd dus niet beschouwd en behandeld als in de plaats gesteld van het slachtoffer. Onder die voorwaarden kon de verzekeringsmaatschappij, van den dader van het ongeval, de vergoeding vorderen van de volledige schade door haar geleden, zelfs dan wanneer deze, t. t. z. de wettelijke forfaitaire vergoeding aan het slachtoffer of zijn rechthebbende aanzienlijker zijn, zou dan de werkelijke schade (Brussel 16 Juni 1928, Bull. ass. et resp. 1928, bl. 300, bevestigd verbr. 7-1-'29, ibid. 1929, bl. 411).

Er werd geen bezwaar in deze gevolgtrekking gezien, omdat de vergoeding door de wet zelf bepaald was en niet contractueel door de partijen zelf bedongen was geworden.

In dien gedachtengang moest echter het Hof van Verbreking bij ongevallen van gemeen recht aan de

verzekeringsmaatschappij een eigen recht toekennen. In beide gevallen toch, bij arbeidsongeval, zoowel als bij ongeval van gemeen recht, moet de verzekeringsmaatschappij een vergoeding betalen ingevolge de overeenkomst gesloten tusschen haar en haar verzekerde. Het besluit kan niet anders luiden, omdat bij arbeidsongeval het slachtoffer een rechtstreekse vordering heeft tegenover de verzekeringsmaatschappij. Logisch is ons Hof van Verbreking dan ook geweest, wanneer het bij arrest van 15 October 1935 een eigen recht erkende aan de verzekeringsmaatschappij.

In Frankrijk heeft de rechtsmacht voor de oplossing van de zelfde vraagstukken gestaan. Daar werd echter beslist elk eigen recht aan de verzekeringsmaatschappij ontkend, (zie Montpellier 9 Jan. 1905 D. 06, 2, 185 met de nota van H. Capitant en de menigvuldige arresten er in aangehaald). De rechtbanken en hoven zijn teruggeschrokken voor de gevolgen van de toepassing van art. 1382 B. W. B.

Zij oordeelen dat het ongeval als verwezenlijking van het voorziene risico, geen schade veroorzaakt, daar de premien derwijze bepaald werden dat gezegde schade gedekt is.

Ook het Hof heeft die mogelijke gevolgen ingezien voorspruitende uit de toepassing van art. 1382 van het B. W. B. Het toont echter den weg aan waar het middel gevonden wordt om die gevolgen te beperken binnen de grenzen van de rechtvaardigheid, zoodat de verzekering slechts van den dader de uitkeering vorderen kan van de schade werkelijk geleden door het verzekerde slachtoffer en niet de vergoeding contractueel bedongen.

Het verbroken arrest van Luik had als argument ab absurdo voor de onontvankelijkheid van de vordering der verzekeringsmaatschappij als burgerlijke partij op grond van art. 1382 B. W. B. aangeduid dat dit recht, zonder beperking uitgeoefend kon worden, zelfs dan wanneer de contractuele vergoeding het bedrag der werkelijke schade overtrof.

Zooals hierboven aangestipt aanvaardde het Hof van Verbreking zulks bij arbeidsongeval, wanneer de wettelijke forfaitaire vergoeding, ex contractu

verschuldigd, de werkelijke schade, uit het ongeval voortspruitende voor het slachtoffer of zijn recht hebbende overtreft.

Bij ongevallen van gemeen recht schrok het Hof van Verbreking voor die natuurlijke gevolgen terug.

In de wet op het verzekeringscontract van 11 Juni 1874 is het hof de beperking gaan zoeken, welke moest gesteld worden aan het recht der verzekeringsmaatschappij om de vergoeding der door haar geleden schade, terug te brengen op het bedrag der werkelijk geleden schade.

Art. 1 dier wet bepaalt dat de verzekering alleen voor doel heeft, de geleden schade te vergoeden en voor den verzekerden nooit een bron van verrijking worden mag.

Welnu redeneert het Hof van Verbreking, verzekering, die den verzekerden gewaarborgd heeft tegen de gevolgen van een ongeval, op een ruimer wijze dan noodig heeft geen vordering, om aan den verantwoordelijken dader, het gedeelte der contractuele vergoeding terug te vorderen, waaraan geen werkelijk geleden schade beantwoordt en hetwelk een winst vertegenwoordigt door de wet verboden.

Wanneer nu logisch verder door geredeneerd moet aanvaard worden dat bij ongeval, tusschen de verzekeringsmaatschappij en den verzekerde, de forfaitaire en contractuele vergoeding bedongen door de contractanten, kunnen herzien worden en aangepast aan de schade welke verzekerde werkelijk lijdt, indien deze lager is.

Een tweede gevolg dezer leer is dat het verzekerde slachtoffer van een ongeval tegenover den verantwoordelijken dader alleen recht heeft op de vergoeding der door hem geleden schade, min het bedrag ingevolge het verzekeringscontract aan hem uitgekeerd. Voor dit bedrag zal de verzekering dan zelf optreden tegenover den verantwoordelijken dader.

Onder die voorwaarden heeft het slachtoffer noodeloos de jaarlijksche premien gestort.

Beide gevolgtrekkingen laten vermoeden dat vroeg of laat het Hof van Verbreking zijn leer verder en wellicht in een gewijzigde richting uitwerken zal.

Em. OOMS, Antwerpen.

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer. — 18 Maart 1936.

Voorzitter: Mr Godding.

Raadsheeren: MMrs Smon en Lacroix.

Advocaat-generaal: Mr Collard.

Pleiters: Mrs Van Lennep en Verheyden.

RECHTSPLEGING. — BEVEL IN KORTGEDING. — UITVOERBAAR OP MINUUT. — UITVOERING ZONDER VOORBEHOUD. — GEEN VERZAKING AAN RECHT VAN BEROEP. — UITDRUKKELIJKE WIL. — BEROEP ONTVANKELIJK.

Wanneer de uitvoering van een bevel, in kortgeding gewezen en uitvoerbaar op minuut verklaard, door-

gevoerd wordt zonder dat de verweerende partij bij deze uitvoering eenig voorbehoud maakt nopens haar recht van beroep, is deze nochtans van haar recht van beroep niet vervallen, daar de verzaking aan dit recht moet blijken uit daden die stellig en duidelijk dit inzicht te kennen geven, en niet mag afgeleid worden uit een uitvoering die gedwongen is.

Mme G. t/ echtgenoot.

Overwegende dat verweerder in beroep de ontvankelijkheid van de beroepen betwist en voorwendt dat het bevelschrift op 29 Januari 1936 ten uitvoer werd gebracht zonder dat appelante eenig voorbehoud heeft gemaakt;

Overwegende dat de berusting in een rechterlijke

beslissing verzaking inhoudt aan het recht om een verhaal uit te oefenen tegen die beslissing en derhalve alleen kan volgen uit een stellige verklaring van hem die zich in de beslissing berust of uit een handeling die noodzakelijk bij hem die ze verricht de vastheid teekent van het voornemen om zich bij de beslissing neer te leggen en ze voor definitief te houden.

Overwegende dat appellante verre van zich te berusten in het bevel van 21 Januari 1936 de uitvoering ervan onmogelijk heeft gemaakt, met het gevolg dat verweerder in beroep een tweede maal; appellante in kortgeding heeft gedagvaard;

Dat het bevel van 28 Januari 1936, uitvoerbaar was bij voorraad, op minuut en voor de registratie;

Overwegende dat in den stand van de hoogerop-aangehaalde feiten de uitvoering van de bestreden bevelen zonder eenig voorbehoud vanwege appellante bij deze het vast inzicht niet openbaart om zich bij de bevelen waarvan beroep neer te leggen en ze voor definitief te houden.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer. — 6 Juli 1935.

Voorzitter : M. Stelfeld.

Rechters : MM. Van Mighem en Jageneau.

Openbaar Ministerie : M. Struyf.

Pleiters : Mrs Lagrou en Desolre.

ECHTSCHIEDING. — NIEUWE FEITEN NA HET VERZOEKSCHRIFT. — NIET ONTVANKELIJK.

De echtscheiding kan slechts uitgesproken worden hoofdens oorzaken, die reeds bestonden op het oogenblik der inleiding der vordering, d. w. z. bij 't neerleggen van het verzoekschrift; nieuwe feiten kunnen slechts weerhouden worden om de aangehaalde oorzaken te ontwikkelen en nader toe te lichten. Tegenovergestelde stelling zou in strijd wezen met het principe van het rechterlijk contract.

X. t/ echtgenoot.

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;

Gezien de stukken van het geding en namelijk een uittreksel van het vonnis dezer rechtbank in dato van 19 Maart 1935 in behoorlijken vorm voorgebracht;

Aangezien dit vonnis handelt over feiten die voorvallen zijn na het inleiden van de huidige rechtsvordering;

Aangezien om de gegrondheid eener rechtsvordering te beoordeelen men zich moet plaatsen op het oogenblik der inleiding, t. t. z. in geval van echtscheiding op het oogenblik van het neerleggen van het verzoekschrift;

Aangezien enkel de oorzaken die reeds bestonden op dit oogenblik kunnen leiden tot de aanvaarding der echtscheiding;

Aangezien immers de nieuwe feiten enkel mogen dienen om de feiten in het verzoekschrift opgenomen te ontwikkelen en nader toe te lichten en niet om op hun eigen een nieuwe oorzaak tot echtscheiding te vormen;

Aangezien ten andere, met het tegenovergestelde aan te nemen, men zou komen tot eene omzetting der

oorzaak van echtscheiding die volgens het inleidend verzoekschrift gesteund is op art. 231 B. W. B. en nu zou steunen op artikel 229 B. W. B. hetgeen in strijd zou zijn met de principen van het rechterlijk contract;

Aangezien aanlegger behulpelijk vraagt te mogen bewijzen de feiten gecoteerd van 1 tot 7;

Aangezien feiten 4 & 7 niet ter zake dienend zijn.

Om deze redenen,

De Réchtbank,

Gehoord in openbare zitting den heer rechter Van Miegheem in zijn verslag en den heer Struyf, substituit van den Procureur des Konings in zijn eensluitend advies;

Vooraleer ten gronde te beslissen;

Alle andere meer uitgebreide of tegenstrijdige beslitselen verwerpende;

Laat aanlegger toe, door alle middelen van recht, getuigen inbegrepen de volgende feiten te bewijzen...

NOTA. — Er dient onderscheid te worden gemaakt in zake echtscheiding, tusschen de rechterlijke oorzaken, t. t. z. de feiten door aanlegger aangehaald in zijn verzoekschrift, en de wettelijke oorzaken opgesomd door de artikels 229 en volg. van het B. W.

Enkel de rechterlijke oorzaken, op subjectieve wijze beschouwd in hunne betrekkingen met de ingeleide rechtsvordering, vormen den grond en kunnen leiden tot het aanvaarden der echtscheiding.

Dienvolgens, komt men tot het besluit dat nieuwe feiten — feiten die niet in het rekest aangestipt waren — nieuwe oorzaken vormen en dus ook een nieuwe vraag.

Deze nieuwe feiten mogen, ongetwijfeld, in aanmerking genomen worden als verzachtende of als verzwarende omstandigheden der in het verzoekschrift opgenomen grieven, die dus eerst dienen bewezen. Maar in geen geval zullen de nieuwe feiten, op hun eigen, als voldoende mogen aanzien worden om de echtscheiding te motiveeren.

Zoo ook voor de feiten die zich zouden voorgedaan hebben na het indienen van de vraag tot echtscheiding, zelfs indien het nieuwe feit eene boetstraffelijke veroordeeling betreft uitgesproken wegens overspel. Cf. Pierard T. I. n° 276; Civ. Anvers 1 & 24 april 1880, B. J. 1880 p. 1198; Civ. Bruxelles 16 juin 1934, Jurisprudence du divorce 1934 p. 187.

G.D.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE LEUVEN

25 Januari 1936.

Voorzitter : Mr Micha.

O. M. : Mr Martens.

Pl. : Mrs J. Discart en W. Baeté.

LASTGEVING. — GEVEN VAN REKENSCHAP DOOR LASTHEBBER. — FAMILIELEDEN. — GEEN GETUIGENVERHOOR.

De lasthebber dient rekenschap te geven aan de erven van den lastgever.

Bij lastgeving tusschen schoonvader en schoonzoon is deze laatste niet ontslagen een schriftelijk bewijs van zijn afrekening voor te brengen.

Bewijs bij middel van getuigen is niet ontvankelijk.

Heens t/ Pelgrims.

Gelet op artikels 41-68 der wet van 15 Juni 1935; Partijen gehoord in hunne besluiten en middelen; Gezien de vraag strekkende tot heropening der debatten beteeënd ten verzoeken van verweerder den 4en December 1935 aan Mr Cappuyns;

Gezien de vordering ingeleid door dagvaarding geregistreerd, in dato 27 Januari 1934 voor doel

heeft te doen bevelen aan verweerder, binnen den termijn van eene maand, rekenschap te geven over de lastgeving tengevolge der volmacht hem toevertrouwd den 8en October 1935 door Dionysius Heens om voor dezen laatste alle spaargeld te storten of terug te trekken van zijne spaarrekening en namens hem en voor hem alle geldverhandelingen te doen bij de Spaar- en Leenkas van Erps-Kwerps en bij gebreke zulks te doen vanwege verweerder een of drie deskundigen te doen aanstellen met zending dit werk ten laste van verweerder te verrichten; de verweerder te hooren veroordeelen om onmiddellijk de overblijvende gelden ter beschikking van aanleggers te stellen samen met de wettelijke intresten;

Aangezien het bewezen is door de bestanddeelen der zaak dat Dionysius Heens, vader en schoonvader der partijen den 8en October 1933 volmacht heeft gegeven aan Pelgrims Alfons om voor hem alle spaargeld te storten of terug te trekken van zijne spaarrekening, spaarbladen in te leveren in ontvangst te nemen, accoordbevinding te verleenen en namens hem en voor hem alle geldverhandelingen te doen bij de Spaar- en Leenkas van Erps-Kwerps; dat ingevolge voormelde volmacht er werd er 8en October 1933 tegen kwijting ondertekend door Alfons Pelgrims, uitbetaald door de Spaar- en Leenkas van Erps-Kwerps aan kapitaal 13.819,19 frank, aan intresten 310,92 frank, samen 14.130,10 frank en voornoemde spaarrekening werd alzoo vereffend; dat Dionysius Heens schielijk overleden is den 10en December 1933;

Aangezien de partijen niet beweren dat buiten de uitbetaling gedaan den 8en October 1933, verweerder eene andere geldverhandeling zoude gedaan hebben bij de Spaar- en Leenkas van Erps-Kwerps, voor de rekening van Dionysius Heens; dat bijgevolg het nutteloos zou zijn voor die eenige verhandelingen een overlegging van rekening te bevelen op voet van artikel 527 en volgende van het Wetboek van burgerlijke rechtspleging met benoeming van een rechter commissaris en van deskundigen;

Aangezien verweerder beweert dat hij dienzelfden 8en October 1933 en onmiddellijk na zijn thuiskomst, al het geld dat hij getrokken had aan zijn schoonvader Heens heeft overhandigd, aldus terstond en volledig rekenschap gevend over zijn handeling, waarmede de lastgever Heens volledig accoord was; dat verweerder nochtans dit accoord en die verhandeling niet bewijst; dat het feit alleen dat verweerder bij zijn schoonvader verbleef niet toelaat te besluiten dat deze laatste zijn schoonzoon zoude ontslagen hebben van de verplichting rekenschap te geven, des te minder dat verweerder in feite maar gelast was, zooals hij het bekend in zijne besluiten, van een verhandeling, het is te zeggen het geld af te halen dat op naam van Heens stond in de Spaar- en Leenkas van Erps-Kwerps; dat die som aanzienlijk was, dat de volmacht schriftelijk gegeven geweest was, en dat verweerder de kwijting had moeten ondertekenen;

Aangezien, tevergeefs, verweerder vraagt, in zeer ondergeschikte orde, dat de rechtbank hem den aanvullenden eed zou opleggen dat hij volledige afrekening heeft gemaakt met wijlen Dionysius Heens en dat tusschen dezen laatste en hem niets meer was te vereffenen; dat de voorwaarden voorzien door artikel 1367 van het Burgerlijk Wetboek in de zaak niet vereenigd zijn en dat de bewering van verweerder

door geen enkel wettelijk bewijs gestaafd is; dat daarenboven er dient namelijk op te merken dat in het stelsel van verweerder men moeilijk zou kunnen uitleggen hoe het mogelijk is dat vader Heens, die gebrekkig was, die aanzienlijke som zoude verteerd hebben tijdens de twee laatste maanden van zijn leven, zonder dat verweerder, die bij hem inwoonde, eenige inlichtingen desaangaande zoude kunnen verschaffen;

Aangezien, weliswaar, luidens voormelde oproeping tot heropening der debatten, verweerder om deze te staven als nieuw feit een strafrechterlijk onderzoek inroept, gedaan den 25en November 1935, op klacht van verweerder tegen onbekende wegens verduistering van nalatenschap; dat verweerder beweert dat het blijkt uit de verklaringen afgelegd in dit strafrechterlijk onderzoek dat de kwetstige gelden door verweerder in handen van den decujus werden afgegeven en dat verweerder, in zeer ondergeschikte orde dit feit vraagt te mogen bewijzen door alle rechtsmiddelen, getuigen inbegrepen;

Aangezien voormelde ingeroepen omstandigheden de heropening der debatten niet verrechtvaardigen omdat zij zonder wettelijk uitwerksel in de zaak zijn; dat inderdaad aanleggers terecht opwerpen dat de bewering van verweerder en het aangeboden getuigenbewijs in strijd zijn met artikels 1993 en 1341 van het Burgerlijk Wetboek; dat geen enkel bestanddeel der zaak toelaat te beweren dat verweerder ontslagen is geweest door zijn schoonvader aan dezen rekenschap te geven over zijne lastgeving en dat het aangeboden getuigenbewijs niet gaat over een louter materieel feit van overhandiging van eene som geld, maar wel over een juridisch feit, te weten het volbrengen der verplichting opgelegd aan verweerder door artikel 1993 van het Burgerlijk Wetboek, in zijne hoedanigheid van lasthebber en in uitvoering van de overeenkomst der partijen; dat artikel 1341 van 't Burgerlijk Wetboek zich verzet tegen het aannemen van zulk bewijs door getuigen en dat artikel 1348 vereischt voor zijne toepassing dat een der partijen niet vrij geweest is een schriftelijk bewijs te vergen. (Cass. 3 Juni 1935; Pas. 1935 - 1 - 270);

Aangezien de drie aanleggers Heens gerechtigd zijn, voor drie zesden in de nalatenschap van wijlen Dionysius Heens en dat bijgevolg hun samen de helft toekomt der som van 14.130,10 frank, hetzij 7.065,05 frank;

Om deze beweegredenen, De Rechtbank:

Gehoord den Heer Martens, Substituut van den Procureur des Konings, in zijn eensluidend advies, gegeven op zitting van 13 November 1935 en 8 Januari 1936;

Alle verdere of tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Zegt dat er geen plaats grijpt de debatten te heropenen;

Verwijst verweerder te betalen aan aanleggers de som van 7065,05 frank, met de wettelijke intresten;

Verwijst verweerder tot de kosten;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande alle verhaal en zonder borg.

VLAAMSCHE JURISTEN

Abonneert U op het «Rechtskundig Weekblad»

INGEZONDEN BIJDAGEN

Hernieuwing van het echtscheidingsrecht in Duitsland

De krachtige hernieuwing van het recht in het nieuwe Duitsland heeft zich, naast de gebieden van staatsrecht, strafrecht, handelsrecht en sociaal recht, ook op gebied van het burgerlijk recht, en hier wel meest in het personen- en familierecht, geldend gemaakt.

Het huwelijk-instituut is in het bijzonder het voorwerp der zorgen van den wetgever en rechtswetenschap. De groote wetten van 23 November 1933, 15 September en 18 October 1935 hebben het geldig bestaan uitgesloten van huwelijken, die in hun wezen met de nationaal-socialistische levensbeschouwing in tegenspraak zijn. Het echtscheidingsrecht daarentegen bleef tot nu toe ongewijzigd, doch is het voorwerp van een hoogst belangwekkenden vóór-arbeid.

Dit voorbereidingswerk gebeurt in hoofdinstantie, zoals trouwens elke rechtstak, in de Akademie voor Duitsch Recht, een officieel organisme onder leiding van Rijksminister Dr. Frank. Zoo pas nu, als vrucht van de werkzaamheid der Akademie-commissie voor Familierecht, is in de schriftenreeks der Akademie een uitvoerig toegelicht ontwerp tot echtscheidingsreform verschenen van de hand van den commissievoorzitter, advocaat Dr. Mözmer. (1)

We hebben het niet wenschelijk geacht, het geven van dit bericht uit te stellen tot aan het uitvaardigen eener nieuwe wet, hetgeen overigens wel blijkt niet eerstdaags te zullen gebeuren: de aangehaalde uitgave is, als positief resultaat, een op zich zelf staand geheel, dat waarlijk aandacht verdient, afgezien van een daarvan waarschijnlijk afwijkende toekomstige wet. Het eigen belang van de weerslag der nieuwe Deutsche rechtvisie op huwelijk en echtscheiding wordt daarbij nog verhoogd voor onze rechtswetenschap, die onlangs inzake echtscheiding belangrijke wettelijke hervormingen — natuurlijk niet de definitieve en de laatste! — zag tot stand komen.

Het commentaar van Mözmer geeft voorafgaandelijk enkele algemeene grondgedachten, waarop het beginsel van het toekomstige echtscheidingsrecht wordt vastgelegd; daarna worden uitvoerig de gronden voor echtscheiding uiteengezet, en ten slotte enkele bijzondere punten behandeld. De voorgestane hervormingen van rechtspleging en rechtsgevolgen, overigens min doorslaand en niet in het ontwerp geformuleerd, laten wij buiten beschouwing.

* * *

Als inleidende grondgedachte heeft de commissie vastgesteld, dat zoowel de starre katholieke opvatting als de principieel bandeloze en feitelijk overwegend willekeurige liberalistische oplossingen onhoudbaar zijn ten opzichte van de nationaal-socialistische gedachte, die tot de volgende **begripsbepaling van het huwelijk** komt: « de door de volksgemeenschap erkende, op wederkeerige trouw, liefde en achting berustende, duurzame levensgemeenschap van twee rasgelijke, ergezonde personen van verschillend geslacht, met als deel de beveiliging en bevordering van het gemeene welzijn door eendrachtige samenwerking, de voorttelling van rasgelijke, ergezonde kinderen, en hunne opvoeding tot degelijke volksgenooten. »

Daaruit moet volgen dat de volksgemeenschap verregaand aan het in stand houden van huwelijken belang heeft; doch anderzijds niet minder, dat ze er geen belang bij heeft zulke huwelijken in stand te houden, die hun zin als basiscel der gemeenschap hebben verloren of zelfs een gevaar voor het volk beteekenen. (Artikel 1.)

Het **hoofdkriterium** dan, dat het **opheffen van den huwelijksband moet bepalen**, ligt hierin, dat het huwelijk onheilbaar ontreddeerd is. (Artikelen 5, 6 en 8.) Deze objectieve ontreddeering moet aanzien worden als de eenige grond, waarop partijen nog echtscheiding kunnen bekomen, maar

ook als een grond, die de echtscheiding in beginsel altijd toelaat.

De nieuwe formule mag nu niet beschouwd als een vergemakkelijking der echtscheiding beoogend, maar alleen als het bepalen van een meer doelmatig beginsel dan tot nu toe het geval is. Overigens moet de wet aan den rechter opleggen in zijn vonnis vast te stellen, welke feitelikheden de ontreddeering in concreto hebben verwezenlijkt (Artikel 9.) De graad der verworping zelf dient in de wet principieel vastgelegd: uitgesloten moet hierbij zijn elke subjectieve graadbepaling naar de opvattingen der partijen; de ontreddeering moet integendeel zoo diep zijn, dat zij, afgezien van elken persoonlijken wensch als subjectief genomen factor, niet meer toelaat een herwording te verwachten der aan het huwelijk beantwoordende levensgemeenschap.

Al dadelijk dient hier de tegenstelling met het geldende recht vastgesteld. Het B. G. B. voorziet geen algemeene eenige grond, waarop juist een gezond echtscheidingsrecht volstrekt dient gebouwd te zijn: bepaalde gronden, en hoofdzakelijk alleen schuldige feiten worden er opgesomd (1565-1569); wanneer daarnaast het B. G. B. dan toch een algemeene schuldclausule bevat (1568), wordt weerom de verworping naar subjectieve criteria afgewogen, naar de vraag n.l. of de gezindheid van aanlegger nog eenigszins op samenleving is gesteld.

De mogelijkheid der echtscheiding bij wederzijdsch akkoord werd door de commissie onderzocht: ten gunste daarvan sprak de beschouwing dat daardoor het onzedelijke kunstmatig aanbrengen van gezochte schijnredenen in het kader der wettelijke gronden zou vermeden worden en overigens het feit, dat een scheidingsovereenkomst wezenlijk voor het bestaan der ontreddeering pleit. Nochtans werd die mogelijkheid verworpen om een onvermijdelijke psychologische devaluatie van het huwelijk te ontgaan.

Ook voor het wettelijk beperken, resp. vergemakkelijken der echtscheiding bij al of niet voorhanden zijn van minderjarige kinderen, heeft de commissie van een ingrijpen afgezien: verworpen huwelijken zijn voor de kinderen een positief schadelijk midden, en overigens een bepaling in dien zin zou onvermijdelijk geboortebepaling bij vele jonge huwelijken veroorzaken. Voor zooveel in sommige gevallen met het bestaan van kinderen wel zou moeten rekening gehouden worden, kan de rechter overigens in zijne uitspraak daarmede rekening houden.

* * *

Daarna komt de schrijver tot de behandeling van de verdere bepalingen ter onderscheiding en nauwere omlijning van bepaalde ontreddeeringsgronden. Hier wordt van de essentiële praemisse uitgegaan, dat de wet het onderscheid tusschen het al dan niet bestaan van schuld moet bijbehouden, dit uit gronden van psychologischen en zedelijken aard tegenover de partijen, en omdat de rechtsgevolgen in beide gevallen verschillend moeten zijn.

Een eerste hoofdvraag die zich stelde bij de behandeling der **ontreddeeringsgronden met schuld**, was het bijbehouden als dusdanig van sommige absolute scheidingsgronden die in het B. G. B. aan aanlegger de echtscheiding de plano laten toestaan (1565-1567), naast andere z.g. relatieve gronden, die bovendien het vaststellen van huwelijksontreddeering uitwerksels vergen (1568). Aangenomen werd dat de absolute gronden als zoodanig niet konden blijven bestaan, gezien het nieuwe grondbeginsel dat in alle geval een gequalificeerde ontreddeering van het huwelijk als grondslag vereischt. Anderzijds steunt het ontwerp daarbij hierop, dat absolute scheidingsgronden als b.v. overspel, zedelijkerwijze en billijkheidshalve in vele gevallen geen recht op echtscheiding aan de andere partij moeten laten toekennen; en verder stelt de commissie de overtalrijke echtscheidingen aan de kaak, waar de absolute scheidingsgrond toch slechts een gezocht of zelfs eensgezind teweegebracht wettelijk voorwendsel is, omdat de werkelijke redenen geen rechtskracht hebben.

Besloten werd dan ook, naast een algemeene clausule van schuldige gequalificeerde ontredde (artikel 5), bepaalde gronden onder dat begrip wel nominatim in de wet vast te leggen (omdat sommige feiten principieel wel een meer uitgesproken recht op echtscheiding geven) (artikelen 2-4), nochtans met dit uitdrukkelijk wettelijk voorbehoud, dat zij tot echtscheiding niet kunnen leiden, wanneer zij niet de gequalificeerde ontredde van het huwelijk voor gevolg hadden. (Artikel 6.) Voor het bepalen dier hoofdgronden houdt het ontwerp zich overigens in hoofdlijn aan het bestaande recht: overspel, hiermee echter gelijkgesteld zijnde elk zedenmisdrif (artikel 2), en niet alleen dubbel huwelijk en tegennatuurlijke ontucht (1565); aanranding op het leven van de andere partij (1566, artikel 3); de schuldige verlaten wordt uitgeschakeld als nominatim bepaalde scheidingsgrond (1567); anderzijds wordt de schuldige weigering van kinderzegen, reeds in de rechtspraak aangenomen, in het voorstel uitdrukkelijke voorzien. (Artikel 4.)

Naast deze gevallen wordt ten slotte de algemeene clausule opgenomen in den hooger beschreven zin der gequalificeerde schuldige ontredde. (Artikel 5.)

Van belang is hierbij dat de graad der schuld onbesproken blijft, in tegenstelling met de bestaande wet: aan zijn beginsel getrouw verkiest het ontwerp de schatting van den scheidingsgrond te doen dragen over zijn essentieel element, de gequalificeerde ontredde van het huwelijk.

Bij de behandeling der ontreddegronden door schuld, worden bijkomend nog drie vraagpunten in beschouwing genomen.

Wederzijdsche schuld. Dit geval biedt in het bestaande recht het volgende belang: wanneer aanlegger zelf schuldig is, geweest, wordt zijn eisch verworpen voor zoover zich uitwijst dat zijne fout alleen reeds het huwelijk diep ontredde heeft; zoodat ten slotte, hoe hardnekkiger de partijen te kort komen, des te ruimer hunne ongestoorde straffelooze vrijheid zal zijn. Het ontwerp brengt een oplossing die in zulke gevallen de scheiding altijd mogelijk maakt, doch anderzijds bij blijkbaar overwegende schuld van eene partij, aan deze alleen de schuld toewijst. (Artikel 9.)

Vervallen der scheidingsvordering door tijdverloop (1571). De geldende termijnen worden in hun principieel als te streng, en in hun duurbeplating als te ruim beschouwd. De eerste opwerping betreft vooral het korte termijn binnen hetwelk de vordering dient ingesteld na kennisname der feiten: het is onbillijk een echtgenoot te beletten meer dan zes maanden te wachten met zijne vordering, wanneer hij goede redenen heeft om niet dadelijk in te grijpen; zoo wordt dan voorgesteld uit het verloop van het termijn alleen een weerlegbaar vermoeden af te leiden dat het feit geen diepe verstoring heeft voor gevolg gehad. (Artikel 7, al. 1.) De lange vervalltermijn na het feitelijk ontstaan der schuld, dient als onafwendbaar te worden weerhouden, en zelf van tien op vijf jaar beperkt. (Artikel 7, al. 2.)

Vervallen der vordering door vergiffenis (1570). Tegen het geldend recht werpt het ontwerp op, dat de formalistische en vaak willekeurige afleiding van gevolgen uit een vergiffenis, niet overeenstemmen met de nieuwe geest van het recht: de diepe ontredde van het huwelijk, voorziet ten overvloede in het bereiken van hetgeen billijkerwijze, doch niet steeds met de wenschelijke uitslag, door de vergiffenisbepaling in het geldende recht is bedoeld; dat begrip als dusdanig wordt dan ook uitgeschakeld.

Na de diepe verstoring door schuldige gedraging, komt het ontwerp tot de **ontredde uit andere gronden**.

Verband houdt dit punt met de geldende bepaling over geesteskrankheid die gedurende het huwelijk drie jaar moet geduurd hebben (1569): reeds de enge beperking van dezen grond bleek onaanvaardbaar, wanneer de psychiatrie toch toelaat vanaf het begin der ziekte met de hoogste waarschijnlijkheid vast te stellen of deze een blijvende diepe ontredde der levensgemeenschap zal voor ge-

volg hebben. De hoofdstelling van het ontwerp is echter, dat de mogelijkheid moet bestaan, om gelijk welke niet-schuldige feiten de scheiding te bekomen, wanneer de gequalificeerde ontredde daardoor ingetreden is. (Artikel 8, al. 1.) Uitvoerig wordt dan betoogd hoe paradoxaal het B. G. B. bij de minste «grove» fout de scheiding toelaat, afgezien van een mogelijke en wenschelijke instandhouding van het huwelijk, terwijl de diepste vernietigingen van den echtelijken band, wanneer er geen schuld of krankzinnigheid voorhanden is, de echtscheiding niet wettigen.

Bijzondere voorzorgen bleken noodig voor deze veranderingen, wanneer de gequalificeerde ontredde aan de eigen schuld van aanlegger is te wijten: de echtscheiding zal in die gevallen meestal onzedelijk of onbillijk zijn; en toch kan er zelfs in dat geval een rechtmatige grond voor scheiding worden erkend. Het ontwerp besluit: op verzoek van verweerder wordt de eisch afgewezen bij uitsluitende schuld van aanlegger, wanneer de scheiding een grove onbillijkheid jegens verweerder zou zijn. (Artikel 8, al. 2.)

Ten slotte buiten de gequalificeerde ontredde met of zonder schuld had de commissie zich te bemoeien met een veel besproken scheidingsgrond: **feitelijk afbreken der gemeenschap gedurende een bepaalden tijd**. Voor toelaten der echtscheiding in zulke gevallen spreekt het duidelijk vermoeden van diepe ontredde. Toch is men van oordeel deze gronden in de wet niet formeel te moeten vastleggen. Eenerzijds om psychologisch-paedagogischen redenen; anderzijds hoofdzakelijk omdat buiten het geval van de gequalificeerde ontredde, het feitelijk opheffen der gemeenschap niet kan toelaten op echtscheiding aanspraak te maken.

* * *

Na aldus de kern zijner opgave, de hoofdscheidingsgronden, te hebben behandeld, komt schrijver tot enkele verdere punten, nog steeds betreffende het materieel scheidingsrecht.

Bijzondere aandacht is gewijd geworden aan het al of niet bijbehouden van de **wettelijke opheffing der echtelijke gemeenschap** (scheiding van tafel en bed). Het B. G. B. laat deze steeds toe, wanneer de gronden voor echtscheiding bestaan (1575); doch van meetaf aan is te erkennen, dat de wet zelf deze oneigenlijke scheiding als ongunstig beschouwt, wanneer zij toelaat aan de verweerder in opheffing der echtelijke gemeenschap, voor zoover deze zou toegelaten worden of toegestaan werd, zijnerzijds de plan de echtscheiding te bekomen (1575-1576).

Geheel deze bepaling valt weg. De commissie is van oordeel geweest, dat bij eenvoudige feitelijke scheiding met onderhoudsuitkeering, een echtgenoot eigenlijk bereikt heeft hetgeen hij rechtmatig van de wettelijke opheffing der gemeenschap zou mogen verlangen; verder mag de wet niet gaan: eenerzijds omdat de persoonlijke en zakelijke rechtsgevolgen gemeen aan de opheffing der echtelijke gemeenschap en de echtscheiding, logisch niet kunnen gevorderd worden door een echtgenoot die eigenlijk een ware scheiding niet wil; anderzijds omdat de nieuwe levensopvattingen, die in de levensgemeenschap het wezen van het huwelijk ziet, niet toelaat een huwelijk zonder die gemeenschap wettelijk te bekrachtigen.

Ten slotte brengt het ontwerp een groote nieuwigheid: **echtscheiding op vordering van het Openbaar Ministerie**. De nationaal-socialistische rechtsopvatting moet deze maatregel verlangen: ook zonder dat de private echtelijke verhouding naar de opvatting der partijen verstoord is, kan een huwelijk, en ten overstaan van de goede zeden, en ten overstaan van de volksbelangen onwenschbaar worden: wanneer dan ook in een huwelijk bewust en gewild samengewerkt wordt in zedenschennis of andere gewoontemisdriften, zoodat de openbare goede zeden of de levensbelangen van de volksgemeenschap zwaar en duurzaam geschonden worden, moet op vordering van het O. M. de echtscheiding uitgesproken worden. (Artikel 10.) De tegen

dit voorstel aangevoerde opwerpingen betreffende n.l. de schending van hoogst private belangen, worden in het commentaar weerlegd: wanneer het nieuwe recht nu eermaal het huwelijk essentieel bepaald ziet door zijne waarde voor het volksgeheel, moet het ook verworpen worden, dat de willekeur der partijen die passief blijven, huwelijken zou in stand houden, die het algemeen volksbelang schaden, en moet integendeel aangenomen worden dat die bijzondere gronden van gemeen nut de scheiding mogelijk maken door ingrijpen van het openbaar gezag.

* * *

De bedoeling van deze bijdrage was niet een studie te geven over het nieuwe Deutsche echtscheidingsontwerp, doch alleen door de bondige weergave van de nieuwe gedachten en hunne vergelijking met het oude Deutsche recht, de aandacht van den Vlaamschen jurist te vestigen op de ware gestalten van de jonge rechtsgedachten eener nieuwe wereld.

Toch kunnen we niet nalaten dit opstel te sluiten met synthetisch hernemen der hoofdstrekkingen van het besproken ontwerp. We kunnen ze in vier punten herleiden.

De klassieke schuldgronden worden in hunne rechtskracht beperkt door hunne ondergeschiktheid aan de diepere eischen van het wezen der huwelijksgemeenschap: objectief onheerbare ontreding van het huwelijk als levensgemeenschap wordt de eenige algemeene grond voor echtscheiding op vordering der partijen.

Diezelfde grond wordt in verruimenden zin aangewend om ook buiten eenige schuld de echtscheiding toe te laten, met inachtname van de eischen van zedelijkheid en billijkheid.

De essentiële beteekenis van het huwelijk als levenscel der volksgemeenschap leidt er toe, onder de daaraan beantwoordende voorwaarden, ook een publieke vordering tot echtscheiding te voorzien.

Met bijbehouding der mogelijkheid van feitelijke scheiding met beperkte rechtsgevolgen, wordt de scheiding van tafel en bed verworpen als in tegenspraak zijnde met het wettelijk erkende wezen van het huwelijk als levensgemeenschap.

En ten slotte ontspruit dat geheel rechtssysteem aan de doelmatig doordachte realistische grondgedachte van het, door Staat en Recht te beveiligen, huwelijk als persoonlijke levensgemeenschap en kern van de volksgemeenschap.

Maurits LANGOHR,

Advocaat.

(1) MOESZMER, Ferdinand (Rechtsanwalt Dr.): Neugestaltung des deutschen Ehescheidungsrecht; Vorschlag vorgelegt von dem Vorsitzenden des Familienrechtsausschusses der Akademie für Deutsches Recht. (Schriften der A. f. D. R.). Deutsche Rechts- und Wirtschafts-Wissenschaft, Verlag G. m. b. H., Berlin, 1936. 8°, 84 blz.

WIE VERTAALT ER ?

In een merkwaardig artikel trok Raadsheer De Beus onlangs (R. W., 5 Januari 1936) de aandacht op de volgestrekte noodzakelijkheid om tot eenheid te komen in de Nederlandsche juridische terminologie. Hij stipte verschillende betreuwenswaardige voorbeelden aan, voorkomende in officieele wetteksten en waarin afgeweken werd van de terminologie, aangenomen door de Commissie voor vertaling onzer wetboeken, en door koninklijk besluit goedgekeurd.

De voorbeelden, door den heer De Beus aangehaald, wijzen op een zekere slordigheid, een gebrek aan nauwkeurigheid.

Toevallig viel onlangs ons oog op artikel 196 der samengeschatte wetten op de Handelsvennootschappen. In het Fransch luidt de tekst:

« Les sociétés anonymes et les autres associations commerciales industrielles ou financières constituées et ayant

leur siège en pays étranger pourront faire leurs opérations et ester en justice en Belgique. »

In 't Nederlandsch wordt als volgt dit artikel weergegeven:

« De Naamlooze vennootschappen en de andere handels-, nijverheids- of financiële vereenigingen welke buitenlands opgericht zijn of buitenlands hunnen zetel hebben, mogen in België hare werkzaamheden verrichten en voor het gericht getuigenis afleggen. »

Na zulke vertaling mogen wij ons wel afvragen: Wie vertaalt er? Blijkbaar lieden die er niets van kennen. Waarom wordt die vertaling aan onbevoegden toevertrouwd? Gebeurt het met opzet?

E. O.

WETGEVING

KONINKLIJK BESLUIT van 30 Maart 1936 betreffende de bevoegdheid en den aanleg in burgerlijke zaken en handelszaken.

VERSLAG AAN DEN KONING.

Sire,

Alhoewel het beslag op grond van artikel 20, 1°, der hypotheekwet van 16 December 1851 beslag tot terugvordering wordt genoemd, bezit dit beslag het kenmerkende van een pandbeslag en niet dit van het eigenlijke beslag tot terugvordering.

Er is des te meer reden de kennisneming er van op te dragen aan den vrederechter die reeds kennis neemt van het pandbeslag, daar vaak de beide beslagen samengaan.

Artikel 1 van het ontwerp van besluit, dat de regering de eer heeft aan de goedkeuring van Uwe Majesteit vóór te leggen, wijzigt indien zin het 1° van artikel 3 der wet betreffende de bevoegdheid in burgerlijke zaken en in handelszaken.

* * *

Door artikel 2 van het ontwerp worden de woorden « die zaken voor de burgerlijke rechtbank zullen summarisch te behandelen zijn », die voorkomen in artikel 12, 4°, der wet van 25 Maart 1876, aangevuld door deze van 27 Maart 1891, opgeheven.

Deze wijziging is een gevolg van de opheffing van titel XXIV van boek II van het eerste deel van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

* * *

Daar bij artikel 5 van het koninklijk besluit van 13 Januari 1935 het bedrag van den hoogsten aanleg bepaald is op 12.500 frank voor de vonnissen van de rechtbanken van eersten aanleg, is het, met het oog op meer eenheid, noodig artikel 31 der wet van 25 Maart 1876 zoodanig te herzien dat, in zake tegenspraak bij rangregeling of bij verdeling na omslag, de vordering slechts ontvankelijk zij wanneer de betwiste schuldvordering 12.500 frank te boven gaat. Evenzoo, zullen de geschilpunten van voorrang onder de schuldeischers in hoogsten aanleg gewezen worden; indien het te verdeelen bedrag niet hooger is dan 12.500 frank.

Dit is het doel van artikel 3 van het ontwerp.

* * *

Artikel 4 heeft betrekking op de overgangsbepalingen.

KONINKLIJK BESLUIT

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gelet op de wet van 31 Juli 1934, verlengd en aangevuld door de wetten van 7 December 1935, 15 en 30 Maart 1935, waarbij aan den Koning bepaalde machten worden

toegekend met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering van de openbare lasten;

Gelet op n° IVbis van artikel 1 van bedoelde wet;

Op de voordracht van Onze Ministers, die er in den Raad over beraadslaagd hebben,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Het 1° van artikel 3 der wet van 25 Maart 1876, gewijzigd bij artikel 2 van het koninklijk besluit n° 63 van 13 Januari 1935, wordt met de volgende woorden aangevuld : « en van beslag tot terugvordering gedaan krachtens artikel 20, 1°, der hypotheekwet van 16 December 1851 ».

Art. 2. In artikel 12, 4°, der wet van 25 Maart 1876, aangevuld bij de wet van 27 Maart 1891, vervallen de woorden « die zaken vóór de burgerlijke rechtbank zullen summarisch te behandelen zijn ».

Art. 3. In artikel 31 der wet van 25 Maart 1876 wordt het getal « 2.500 » vervangen door het getal « 12.500 ».

Overgangsbepalingen.

Art. 4. De artikelen 1 en 3 zijn niet van toepassing op de vorderingen die regelmatig werden ingeleid vóór den dag waarop dit besluit van kracht wordt.

Art. 5. Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat op 1 Mei 1936 van kracht wordt.

Gegeven te Brussel, den 30 Maart 1936.

KONINKLIJK BESLUIT van 30 Maart 1936 tot wijziging van de wet van 25 October 1919 betreffende het beroepskrediet ten bate van de kleine burgerij in handel en nijverheid.

VERSLAG AAN DEN KONING

Sire,

De wet van 25 October 1919 betreffende het in pand geven van de handelszaak heeft niet ten volle aan de verwachting van den wetgever beantwoord. Haar betrekkelijke ondoeltreffendheid vloeit niet zoozeer voort uit het aldaar gehuldigde beginsel dan wel uit de ontoereikendheid van sommige harer bepalingen.

Het ontwerp van besluit, dat de regeering aan Uwe Majesteit ter goedkeuring voorlegt, strekt om deze ontoereikendheid te verhelpen.

Het ontwerp heeft een drievoudig doel :

- 1° Het verruimt het toepassingsgebied van de wet;
- 2° Het versterkt de aan den pandhebbenden schuldeischer verleende waarborgen;
- 3° Het verbetert de voorwaarden betreffende de openbaarheid van de inpandgeving van handelszaken.

I.

Verruiming van het toepassingsgebied der wet

Volgens den titel van de wet, is deze uitsluitend van toepassing op de kleine burgerij in handel en nijverheid. Reeds nu echter, wordt het tijdelijk fonds voor kredietverleening aan den middenstand er toe genoopt de handelszaak in pand te nemen tot zekerheid van de aan ondernemingen van gemiddeld belang toegestane kredieten. Het lijdt geen twijfel dat juist ter zake van kredietverleening aan de nijverheid en den handel van gemiddeld belang, de wet met de meeste doeltreffendheid toepassing zal vinden.

Het is eveneens mogelijk dat de wet de gewenschte toepassing zal vinden op het gebied van kredietverleening aan de grootnijverheid en den groothandel.

De tegenwoordige titel der wet van 25 October 1919 wordt dan ook door het ontwerp van besluit opgeheven en wordt door een niet beperkende tekst vervangen.

II.

Versterking van de aan den schuldeischer verleende waarborgen.

1° Ten gevolge van de bepalingen van artikel 8 der wet van 25 October 1919, worden de verrichtingen betreffende de inpandgeving van handelszaken, welke uiteraard reeds wisselvallig zijn, nog gevaarlijker dan elk andere kredietverrichting op panden. Men ziet niet in, vooral wanneer alleen de door den Staat erkende inrichtingen kredieten kunnen openen en leeninge op handelszaken toestaan, waarom de bepalingen van de artikelen 445 tot 448 van het Wetboek van Koophandel dienen te worden verscherpt.

Dientengevolge wordt artikel 8 der wet van 25 October 1919 door het ontwerp van koninklijk besluit opgeheven.

Hieruit volgt dat de artikelen 445 en 448 van boek III, titel 1 van het Wetboek van Koophandel betreffende de faillissementen toepasselijk zijn op de inpandgevingen van de handelszaak, evenals in alle andere zaken.

Artikel 8 wordt door een nieuwe bepaling vervangen. Deze huldigt de rechtspraak, welke onlangs door een arrest van het Hof van verbreking werd aangenomen (9 April 1934, *Journal des Tribunaux*, 1934, kol. 256);

2° Het voorrecht verleend aan den op handelszaken pandhebbenden schuldeischer komt overeen met het voorrecht van den eigenaar op de meubelen welke het verhuurd eigendom stoffeeren.

Doch terwijl de eigenaar ten opzichte van den ingebreke blijvenden huurder gebruik kan maken van de procedure van pandbeslag, beschikt de op handelszaken pandhebbende schuldeischer over geen bijzonder rechtsmiddel, buiten het conservatoir beslag. Het komt logisch voor, ten behoeve van het voorrecht van den op handelszaken pandhebbenden schuldeischer een rechtspleging in te voeren gelijkaardig aan deze van het pandbeslag, ingesteld bij artikel 819 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Zulks doet het nieuw artikel 11.

De schuldeischer, te wiens behoeve de handelszaak in pand werd gegeven kan voortaan, ingeval zijn schuldenaar in gebreke blijft, de handelszaak onmiddellijk in beslag nemen. Hij zal eveneens, in geval van verduistering van bestanddeelen der handelszaak, het voordeel kunnen hebben van een rechtspleging tot terugvordering, die aanleunt bij de beginselen van het derde lid van het 1° van art. 20 der wet van 16 December 1851 betreffende de voorrechten en hypotheeken;

3° De rechtspraak is niet eensluidend omtrent de vraag of bij toepassing van artikel 609 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de schuldeischer, te wiens behoeve een regelmatige inschrijving van de inpandgeving der handelszaak genomen werd, er toe verplicht is verzet te beteekenen in handen van den deurwaarder, die voor rekening van een derde beslag legt.

Vermits de openbaarheid van de inpandgeving ingevoerd wordt, is het redelijk uitdrukkelijk te beschikken dat de deurwaarder die, voor rekening van derden, op een in pand gegeven handelszaak beslag legt, gehouden is dit voorrecht te eerbiedigen, zonder dat het noodig zij in zijn handen verzet te beteekenen.

Het ontwerp huldigt in dien zin de door het Hof van Beroep te Brussel aangenomen rechtspraak (eerste kamer, arrest van 22 Maart 1935) ;

4° Bij de wet van 25 October 1919 wordt een ingewikkelde rechtspleging voorzien betreffende de tegeldemaking van de handelszaak; zij houdt geen rekening met het feit dat de handelszaak in pand kan worden gegeven door een derde, die borg staat voor den hoofdschuldenaar.

Bij het ontwerp van besluit wordt de rechtspleging tot tegeldemaking van de handelszaak voortaan verbonden aan deze betreffende de handelspanden, zooals zij bij de artikelen 4 tot 10, titel I der wet van 5 Mei 1872 (titel VI van het Wetboek van Koophandel) bepaald wordt.

Deze regeling geeft aan den beslagen schuldenaar alle

waarborgen alvorens tot het te gelde maken van het pand kan worden overgegaan, en voorziet terzelfdertijd het geval dat de handelszaak door den borg van den hoofdschuldenaar in pand werd gegeven;

5° De geldigheidsduur van de inschrijving, welke thans drie jaar belooft, met worden opgevoerd tot tien jaar, welke duur meer in overeenstemming is met dezen van de kredietverrichtingen betreffende handelszaken, en gelijk staat met den duur van het landbouwvoorrecht (artikel 6 der wet van 15 April 1884).

Dientengevolge wordt artikel 6 der wet van 1919 vervangen door een bepaling, waarbij artikel 87 der hypotheekwet ook in dezen wordt toegepast.

III.

Verbetering van de maatregelen tot openbaarheid.

Het ontwerp van besluit verbetert de maatregelen tot openbaarheid, waaraan de inpandgeving van de handelszaak onderworpen is:

1° Door de indentiteit van den eigenaar van de verbonden handelszaak beter vast te stellen. Daartoe worden de bepalingen van artikel 12 der wet van 10 October 1913 verplichtend gemaakt;

2° Door het nummer van inschrijving in het handelsregister van den eigenaar van de bezwaarde handelszaak, te gebruiken als een der gegevens om die handelszaak te omschrijven;

3° Door de openbaarheid tot één enkel kantoor te begrenzen daar waar er voor een zelfde gerechtelijk arrondissement verschillende hypotheekkantoren bestaan;

4° Ten slotte, door de gedeeltelijke of algehele doorhaling van de inschrijvingen toe te laten uit kracht van onderhandsche akten van opheffing. De tekst draagt evenwel zorg de gevaren te voorkomen, welke aan dezen vorm van akte verbonden zijn, door te bepalen dat het borderel waarin de inschrijving van het pand wordt weergegeven, samen met de akte van opheffing, aan den hypotheekbewaarder moet worden overgelegd. De overlegging van dit borderel zal voor den bewaarder, door wien de doorhaling moet gedaan worden, het bewijs zijn dat de opheffing werkelijk van den pandhebbenden schuldeischer uitgaat.

KONINKLIJK BESLUIT

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstigen, Heil.

Gelet op de wet van 31 Juli 1934, verlengd en aangevuld bij de wetten van 7 December 1934, 15 Maart en 30 Maart 1935, waarbij aan den Koning bepaalde machten worden toegekend met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering van de openbare lasten;

Gelet inzonderheid op artikel één, III, litt. a, en IV, van die wetten;

Op de voordracht van Onze Ministers, die er in den Raad over beraadslaagd hebben,

Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel 1. De titel van de wet van 25 October 1919 wordt door den volgende titel vervangen:

« Wet betreffende het in pand geven van de handelszaak, het disconto en het in pand geven van de factuur, alsmede de aanvaarding en de keuring van de rechtstreeks voor het verbruik gedane leveringen. »

Art. 2. De artikelen 4, 6, 8, 9, 11 en 12 der wet van 25 October 1919, zijn door de volgende bepalingen vervangen:

« Artikel 4. De pandakte verkrijgt openbaarheid door de inschrijving er van in een afzonderlijk register, daartoe gehouden in het kantoor der hypotheeken van het gerechtelijk arrondissement binnen welks gebied de handelszaak is gevestigd.

» In de gerechtelijke arrondissementen waar verschillende hypotheekkantoren zijn gevestigd, wijst de regering datgene onder die kantoren aan, dat met de inschrijving van de panden der handelszaken is belast.

» Om de inschrijving te doen, legt de schuldeischer, hetzij zelf, hetzij door tusschenkomst van een derde, aan den hypotheekbewaarder een uitgifte der pandakte voor, indien deze een authentieke akte is, of een der exemplaren in duplo, indien deze een onderhandsche akte geldt. Hij voegt er twee op gezegeld papier geschreven borderellen, waarvan het eene op de uitgifte van den titel kan gebracht worden. Deze borderellen bevatten:

» 1° Den naam, de voornamen, de woonplaats en het beroep van den schuldeischer met keuze van woonplaats in het arrondissement waar het kantoor is gelegen;

» 2° Den naam, de voornamen, de plaats en den datum van geboorte, de woonplaats en het beroep van den bezwaarden eigenaar;

» 3° De bijzondere aanwijzing van de in pand gegeven handelszaak, het nummer van inschrijving in het handelsregister en de vermelding of het pand al dan niet den aanwezigen voorraad opgeslagen waren bevat;

» 4° De bijzondere aanwijzing van de akte die het pand vestigt en de dagtekening der akte;

» 5° Het beloop van het kapitaal en van de bijkomende zaken tot het bedrag waarvan de inschrijving wordt gevorderd en den termijn voor welken het pand is gegeven.

» Wanneer de pandakte een authentieke akte is, zijn de openbare ambtenaren en beambten er toe gehouden de indentiteit van den bezwaarden eigenaar vast te stellen, in den tekst of aan den voet van de pandakte, op de wijze voorzien bij artikel 12 der wet van 10 October 1913, waarbij wijzigingen aan de hypotheekwet worden aangebracht.

» Wanneer de akte een onderhandsche akte is, geschiedt het vaststellen van de indentiteit op dezelfde wijze door partijen.

» De akte behelst insgelijks de opgave van het nummer van inschrijving in het handelsregister, van den eigenaar van de in pand gegeven handelszaak. »

« Artikel 4bis. De inschrijvingen worden in de bij de artikelen 92 tot 95 der hypotheekwet voorziene voorwaarden doorgehaald of verminderd.

» De doorhaling of de vermindering kan, evenwel, door den bewaarder gedaan worden krachtens een geregistreerde onderhandsche akte, opgemaakt in twee origineelen waarvan een vrij is van zegel, en op voorlegging van het borderel waarin de inschrijving van het pand is aangehaald. Op dat borderel vermeldt de bewaarder de algehele of gedeeltelijke doorhaling van de inschrijving.

» De overlegging van het borderel van inschrijving wordt insgelijks gevorderd wanneer de akte authentiek is, indien deze krachtens een onderhandsche lastgeving is verleden. »

« Artikel 6. Artikel 87 der hypotheekwet is in dezen van toepassing. »

« Artikel 8. Hij die zijn handelszaak in pand heeft gegeven wordt, door het feit zelf der inpandgeving, tot bewaarder van de bestanddeelen van het pand aangesteld.

» De bedrieglijke vervreemding of de bedrieglijke verplaatsing van alle of van een gedeelte van die bestanddeelen, is strafbaar met de straffen voorzien bij artikel 491 van het Wetboek van Strafrecht.

» Al de bepalingen van boek I van het Wetboek van Strafrecht, hoofdstuk VII en artikel 85 niet uitgezonderd, zijn op bedoeld misdrijf van toepassing. »

» Artikel 9. De inschrijving behoudt het pand gedurende tien jaren.

» De regelmatig genomen inschrijving ten behoeve van den schuldeischer die het voordeel van het in pand geven van de handelszaak geniet, stelt dezen schuldeischer vrij van het verzet dat bij artikel 609 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is voorzien. »

« Artikel 11. I. Tegelijk met de in mora-stelling betrekend aan den ontleener, en zonder toelating van den rechter, kan de schuldeischer ten bate van wien een handels-

zaak in pand werd gegeven, tot zekerheid van de hem verschuldigde bedragen al de elementen welke de in pand gegeven handelszaak vormen, doen in beslag nemen.

» II. Hij kan ook de grondstoffen, het materieel en de gereedschappen in beslag nemen wanneer deze zonder zijn toestemming werden verplaatst, en hij behoudt daarop zijn voorrecht mits hij het binnen den tijd van zes maanden heeft opgeëischt.

» Hij die ze te goeder trouw heeft verkregen kan echter artikel 2279 van het Burgerlijk Wetboek aanvoeren.

» III. De beslagene kan steeds als bewaarder aangesteld worden.

» IV. Tot den verkoop op de krachtens voorgaande bepalingen gedane inbeslagnemingen, kan slechts worden overgegaan, nadat deze op de vordering van den schuldeiser die de vervolging instelt, door den voorzitter van de rechtbank van koophandel geldig werden verklaard. Ingevolge die vordering wordt gehandeld op de wijze voorzien bij artikel 12.»

« Artikel 12. Het te gelde maken van de in pand gegeven handelszaak moet worden vervolgd overeenkomstig de artikelen 4 tot 10 van titel I der wet van 5 Mei 1872, welke titel VI van het Wetboek van Koophandel uitmaakt.

» De voorzitter kan den schuldeiser toelating verleenen om de handelszaak hetzij in haar geheel, hetzij bij deelen te verkoopen.»

Overgangsbepalingen.

Bij gebreke van vernieuwing houden de thans bestaande inschrijvingen op van kracht te zijn bij het verstrijken van den in het oud artikel 9 voorzien termijn van drie jaar.

De vernieuwing er van wordt desgevallend gedaan in het kantoor dat bij toepassing van de 2° alinea van het nieuw artikel 4 is aangeduid. In de borderellen van vernieuwing geschiedt het indetificeeren van den bezwaarden eigenaar en het omschrijven van de handelszaak met opgave van bij 2° en 3° van het nieuw artikel 4 voorgeschreven aanwijzingen.

Art. 3. Onze Ministers van Justitie, van Financiën en van Economische Zaken zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 30^{en} Maart 1936.

KONINKLIJK BESLUIT van 31 Maart 1936 tot wijziging van de wetgeving in zake registratie-, overschrijvings-, zegel- en griffierechten.

VERSLAG AAN DEN KONING

Sire,

Het ontwerp van besluit, dat de regeering de eer heeft aan Uwe Majesteit te onderwerpen, is, bestemd aanzienlijke vereenvoudigingen toe te brengen in de wetten op de registratie-, overschrijvings-, zegel- en griffierechten in de hiernavolgende zaken, welke het voorwerp uitgemaakt hebben van een grondig onderzoek vanwege de commissie tot codificatie, ingesteld bij besluit van 14 Maart 1935.

Het ontwerp wordt in vier hoofdstukken verdeeld.

HOOFDSTUK I. — Hervorming van het fiscaal regime van den kleinen eigendom.

Het door de wet van 11 October 1919 op de goedkope woningen en woonvertrekken ingeverd fiscaal regime is zeer ingewikkeld. Voor de toepassing der door deze wetgeving voorziene verminderingen van belasting, is het vooreerst noodig dat de aankoop tot voorwerp een goedkope woning, 't is te zeggen, een woning waarvan de jaarlijkse huur of het kadastraal inkomen een door de regeering vastgesteld maximum niet overschrijdt.

Vervolgens moet de aankoper een minvermogenend persoon zijn, 't is te zeggen een persoon wiens inkomsten zekere maxima niet overschrijden.

Om uit te maken dat de wettelijke voorwaarden vervuld zijn, wordt een reeks verantwoordingen vereischt.

Die formaliteiten kunnen vereenvoudigd worden zonder het door den wetgever nagestreefde doel te krenken.

Het begrip van goedkope woning is, immers, normaal in verhouding met de huurwaarde van de woonst, en deze huurwaarde kan door het kadastraal inkomen bepaald worden.

Alle mogelijkheid van misbruik zal overigens uitgesloten zijn door de vermindering van belasting van deze drie vereischten te ontwerpen: a) dat de aankoper of zijn echtgenoot niet in vollen of in blooten eigendom één of meer onroerende goederen bezitten waarvan het kadastraal inkomen, met dit van het aangekochte goed, een grooter totaal uitmaakt dan een bepaald cijfer: b) dat de aankoper het onroerend goed binnen den vastgestelden termijn moet bewonen; c) dat hij, zooals onder het huidig regime, een getuigschrift van het beschermingscomité moet inleveren.

Overeenkomstig het systeem gevestigd door de wet van 21 Mei 1897 op de kleine landeigendommen, zijn de aankopen van onverdeelde deelen uitgesloten uit het voordeel der vermindering, daar deze aankopen soms kunnen geropen zijn het gunstregime gevestigd voor de verdeelingen te genieten.

De leeningen en de kredietopeningen in zake goedkope woningen die, tot nogtoe, onderworpen waren aan het recht van 1.10 frank t. h., worden onder het regime van het gemeen recht gesteld. Feitelijk, zullen zij zoo gunstig behandeld werden in de toekomst als in het verleden, gezien het koninklijk besluit n° 227 van 7 Januari 1936 het registratierecht op de leeningen en de kredietopeningen in 't algemeen fr. 1.20 t. h. verminderd heeft, en dat, anderzijds, het koninklijk besluit n° 75 van 28 Januari 1935 en akten van handlichting en van kwijting die, vóór dit besluit, onderworpen waren aan een recht van fr. 0.40 t. h., enkel met het gering recht van fr. 0.15 t. h. belast.

Zooals thans, zal de door een derde verstreckte waarborg, het recht van borgstelling niet opvorderbaar maken.

Na het voorgestelde systeem aldus uiteengezet te hebben in zijn groote lijnen, vergen de verscheidene artikelen van het ontwerp slechts een kort commentaar.

Artikel 1 schrijft de nieuwe fiscale bepalingen voor die zullen opgenomen worden in het kader der wet van 11 October 1919 en die de artikelen 21 tot 36 ervan zullen vormen.

Artikel 21, nieuw, onderwerpt aan hetzelfde regime als de Nationale Maatschappij en de aangenomen maatschappijen voor den kleinen landeigendom, waarvan het statuut door het koninklijk besluit n° 120 van 22 Februari 1935 bepaald is, de Nationale Maatschappij en de aangenomen maatschappijen voor goedkope woningen, alsmede de maatschappijen voor werkmanswoningen.

Artikelen 22 en volgende regelen het lot van de door bijzonderen gedane aankopen. De voormalige rechten van 4.80 en van 1.10 t. h. worden afgerond tot 5 en 1 t. h., overeenkomstig hetgeen vastgesteld werd voor den kleinen landeigendom. Deze artikelen zijn niet meer toepasselijk op de werkmansuinen; de reden ervan is dat, op practisch gebied, de aankopen van dergelijke goederen de vermindering van belasting voorzien door de wet van 21 Mei 1897 op de kleine landeigendommen zullen genieten.

De vereischte formaliteiten worden tot het minimum beperkt; zij zullen zich voortaan bepalen tot sommige in de akte in te lasschen aanduidingen, en tot het voorleggen van een getuigschrift van het beschermingscomité, van een uittreksel van den kadastralen legger en, desvoorkomend, van de lijst der onroerende goederen reeds in 't bezit van den aankoper.

Artikelen 28 tot 30 bedoelen de onderstelling dat, bij de registratie van de akte, het inkomen van het huis of van het appartement nog niet bepaald is, hetzij dat het gaat om een nieuw opgericht gebouw hetzij dat het gaat om een bouwgrond.

In dergelijk geval, wordt de akte geregistreerd tegen de volle rechten, doch de belanghebbende bekomt teruggave van hetgeen te veel geïnd werd zoodra het kadastraal inkomen bepaald is, voor zooveel, wel te verstaan, de door de wet vereischte voorwaarden vervuld wezen.

Daar de termijn om te bewonen ontoereikend geacht is geweest, wordt hij van 18 maanden op 2 jaar gebracht.

Anderzijds, boven dezen termijn van twee jaar, wordt een termijn van een jaar, met vermogen van verlenging, toegekend om te bouwen.

Artikel 26, n° 1, en artikel 34 handhaven het verbod van het goed tot eene dranksluiterij te doen dienen. Bij wijziging aan de vroegere wetgeving, wordt de termijn voor de nieuwe aankopen teruggebracht van dertig jaar op vijftien jaar, te rekenen van den datum der akte.

Deze artikelen versterken de in de praktijk ontoereikend bevonden maatregelen om dit verbod te doen eerbiedigen, mits nochtans deze verzachting eraan toe te brengen dat de aankoper, indien de omstandigheden het wettigen, zelfs indien de aankoop van vóór het nieuw regime dagteekent, ontlast zal kunnen zijn van zijne verplichting, mits de aanvullende rechten te betalen, forfaitairlijk vermeerderd met 50 t. h.

Om aan de belastingplichtigen den noodigen tijd te geven om zich de vereischte stukken te verschaffen, brengt artikel 35 op een maand den termijn voor de registratie der notarieele akten die de verminderde rechten kunnen genieuen.

Artikel 37, ten slotte, bevat eene intrekkingbepaling, als gevolg van de gedane hervorming.

Artikel 2 van het ontwerp van besluit wijzigd de wet van 21 Mei 1897; het vestigt insgelijks op 5 t. h. en op 1 t. h. eenvormigheidshalve, het percent der rechten verschuldigd voor de verkooping van kleine landeigendommen.

Er blijft nog aan te stippen dat vorenstaand fiscaal regime toe te passen is op de verkoopen gedaan door de aangenomen maatschappijen voor den kleinen landeigendom, waarvan de aankoopers, gerechtigd zullen zijn, volgens het geval, de nieuwe bepalingen der wet van 21 Mei 1897 en van deze van 11 October 1919 in te roepen.

HOOFDSTUK II. — *Hervorming van het fiscaal regime der gerechtelijke akten.*

Meer evenredigheid brengen in de fiskale lasten die de burgerlijke processen bezwaren en, inzonderheid, in een juiste mate het bedrag verminderen van de rechten die handelsprocessen van weinig belang treffen; vereenvoudiging brengen in de inning van de belasting op de gerechtelijke akten, mits nochtans aan de Schatkist de middelen te behouden die zij thans uit deze akten trekt: dit zijn de hervormingen die dikwijls gevraagd werden.

Artikel 7 der wet van 22 Frimaire jaar VII, tot inrichting der registratie, heeft voor de gerechtelijke akten een ingewikkeld inningssysteem tot stand gebracht: sommige dezer akten worden op de minuut, andere op de uitgifte geregistreerd; sommige worden het te gelijk op de minuut en op de uitgifte. De rechterlijke beslissingen in betwiste zaken, bij voorbeeld, worden geregistreerd op minuut tegen het «titelrecht» en op uitgifte tegen het «veroordeelingsrecht».

Het titelrecht wordt geïnd op de overeenkomsten waarvoor het vonnis tot titel strekt, wanneer die overeenkomsten niet voortvloeien uit geregistreerde akten. Het percent van het recht schommelt volgens den aard der overeenkomsten.

Het veroordeelingsrecht wordt op de uitgifte geïnd; het heeft zijne oorzaak in de aflevering van een uitvoerbaren titel; het wordt vereffend op het bedrag der sommen of roerende waarden die het voorwerp zijn van de veroordeling; het percent van het recht is 4.80 t. h. voor de veroordelingen tot schadevergoedingen en 1.10 t. h. voor de veroordelingen van sommen die laatstgemeld karakter niet hebben. Bij gemis van veroordeeling van sommen of van roerende waarden, wordt een vast recht geïnd.

Dit regime is vatbaar voor critiek omdat:

a) Het op zichzelf te ingewikkeld is;

b) Het niet in alle gevallen de bezoldiging van den door het gerecht geleverden dienst verzekert; indien een vonnis niet tot titel strekt van eene overeenkomst, bij voorbeeld, indien het een veroordeeling tot schadevergoedingen uitspreekt, wordt geen belasting aan den Staat betaald indien geen uitgifte van het vonnis gelicht wordt;

c) Het slecht overeen te brengen is met den huidige stand der wetgeving. Talrijke contracten, en namelijk de verkoopen van koopwaren, zijn thans onderworpen aan een recht van overgang dat geïnd wordt onder den vorm van een zegelrecht: zooals de verdrachtstaxe. Indien een vonnis veroordeeling uitspreekt tot het betalen van den prijs van koopwaren, moet het geregistreerd worden op minuut tegen het recht van 4.80 t. h., gezien het contract niet geregistreerd werd. 't Is het nieuw gezichtspunt miskennen dat sommige zegelrechten in onze wetgeving genomen hebben. In de werkelijkheid, betaalt men twee overgangrechten;

d) Het wijkt af van het algemeen beginsel vervat in artikel 8 der wet van 22 Frimaire jaar VII, volgens hetwelk wanneer een akte geregistreerd werd op minuut, er geen registratierecht op de uitgifte verschuldigd is.

In de plaats van dit regime kan een ander gesteld worden, met eene uiterst eenvoudige en billijke structuur, dat aldus kan samengevat worden:

Alle akten van den rechter die behooren tot de oneigenlijke of de eigenlijke rechtspraak worden, zooals de akten der notarissen, op minuut en uitsluitend op minuut geregistreerd. Een uitgifte kan dus geen aanleiding meer geven tot registratierechten, maar alleenlijk tot zegel- en griffierechten.

Het titelrecht op de minuut en het veroordeelingsrecht op de uitgifte worden afgeschaft; en er wordt op al de minuten van de rechterlijke beslissingen een eenig en eenvormig recht van 2 t. h. geïnd, berekend op het bedrag der veroordeelingen van sommen en roerende waarden.

Door «sommen en roerende waarden» moet verstaan worden volgens de rechtspraak van het bestuur, de waarden vertegenwoordigd door muntteekens of andere liquide gelijkwaardigheden waarvan de betaling niet vervolgd kan worden bij wege van beslaglegging, zonder de formaliteiten van artikel 551 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging te moeten vervullen. (*Z. Pandectes belges*, v° Jugemens disp. fisc.-n° 1023).

Het titelrecht wordt evenwel gehandhaafd:

1° Wat betreft alle overeenkomst verplichtend aan het registratierecht onderworpen, die de belasting niet ondergaan heeft en waarvan de rechterlijke beslissing het bestaan vaststelt. Voorbeeld: vonnis dat de uitvoering beveelt van een verkoop welke tot voorwerp heeft een onroerend goed, een handelszaak, een zee- of binnenschip, verkoop die vroeger het overgangsrecht niet gekweten heeft;

2° Wat betreft alle overeenkomst vallende in de bewoordingen van vorige alinea en waarvan het vonnis de ontbinding of de herroeping uitspreekt; in dit geval, wordt het overgangsrecht, dat vroeger aan de Schatkist verworven was, op het vonnis geïnd, niettegenstaande de tenietdoening van de overeenkomst.

Het ontwerp beperkt voor deze onderstelling de inning van het titelrecht tot de enkele gevallen waar de overeenkomst ontbonden of herroepen wordt; het sluit aldus virtueel het geval uit waar de overeenkomst vernietigd is ingevolge een gebrek waarvan zij *ab initio* aangedaan was (dwaling, bedrog, geweld, benadeeling, onbekwaamheid, enz.).

Uit hoofde van de ontbinding, de herroeping of de vernietiging zelf, geeft de rechterlijke beslissing geen aanleiding tot het innen van het titelrecht. Anders gaat het evenwel, wanneer de ontbinding of de herroeping uitgesproken wordt ten bate van een anderen persoon dan een der partijen, zijne erfgenamen of legatarissen, hetgeen namelijk het geval is wanneer de ontbinding van een verkoop van onroerend goed uitgesproken wordt, niet ten bate van den

verkooper, maar ten verzoeken van eenen derde, overnemer van de rechten van den verkooper. Deze uitzondering wordt gebillijkt om reden dat, in de beschouwde onderstelling, de toestand dezelfde is als indien de verkooper eerst de vordering tot ontbinding had uitgeoefend en vervolgens het onroerend goed aan den derde had verkocht (1).

Volgens artikel 7 van het besluit, worden de akten van oneigenlijke rechtsmacht (1), enerzijds, de vonnissen in burgerlijke of in handelszaken die geen veroordeeling van sommen of roerende waarden medeslepen, anderzijds, geregistreerd tegen betaling van een vast recht waarvan het cijfer schommelt naar den graad der rechtsmacht.

Worden dus afgeschaft al de vroegere differentieele tarieven, namelijk wat betreft de raadplegingen van nabestaanden, de akten van ontvoogding, de vonnissen houdende curateele of scheiding van goederen, de vonnissen tot goedkeuring van een verklaring van vaderlandsoptie, enz.

Onder de vonnissen en arresten, worden vrijgesteld van de formaliteit der registratie, deze waarbij de rechtbanken zich ertoe bepalen een eenvoudigen maatregel van inwendigen aard voor te schrijven, bij voorbeeld, het uitstellen of doorhalen eener zaak of het inberaadslagen brengen eener zaak.

Zoo het vonnis van veroordeeling in beroep bevestigd wordt, is geen evenredig recht op de minuut van het arrest verschuldigd, behoudens, wel te verstaan, in de maat van een supplement van veroordeeling (art. 9).

Zoo een vonnis, in zover het tot titel strekt van een verplichtend registreerbare overeenkomst of veroordeeling, houdt van sommen en roerende waarden, vernietigd wordt door een latere rechterlijke beslissing, kunnen de geïnde evenredige rechten teruggegeven worden, onder aftrek, wanneer het eene burgerlijke of handelsrechtsmacht geldt, van het vast recht (art. 11).

Artikel 13 handhaaft de vroeger door bijzondere wetten gevestigde vrijstellingen voor zekere procedures of zekere personen (voorbeeld: procedure vóór de werkrechtssraden, onteigening wegens openbaar nut).

Onder het vroeger regime, was het veroordeelingsrecht gevestigd op de uitgiffen soms vervangen door een vast recht (voorbeelden: procedure vóór de faillissement en gecontroleerd beheer). In dergelijk geval, zal het nieuw vast recht alleen op de minuut geïnd worden.

Dit is het systeem van het ontwerp.

't Is van belang op te merken dat de uitdrukking «burgerlijke en handelszaken», gebezigd in n° 1 van artikel 3 van het ontwerp, alles omvat wat van de bevoegdheid der burgerlijke en handelsrechtbanken is, met inbegrip van de tuchtzaken, in tegenstelling met de uitdrukking «lijfstrafelijke, boetstrafelijke en politiezaken», gebezigd in n° 2, die alles beoogt dat strafzakelijk is.

Bij uitzondering, geniet de fiskale stof een gunstregime dat het voorwerp uitmaakt van hoofdstuk IV van dit besluit.

Aangaande de uitdrukking «veroordeeling of vereffening van sommen en roerende waarden», deze moet in een ruimen zin opgevat worden. De veroordeeling, die door het ontwerp beoogd wordt, vereischt geenszins het gebruik eener sacramentele formule. Zij is in den grond der zaken en niet in de bewoordingen. 't Is dus niet noodig dat het vonnis eene «veroordeeling» uitspreke in categorische termen, en, namelijk, dat het woord «veroordeeling» zich in beschikkend gedeelte van de rechterlijke beslissing bevindt. Er is ongetwijfeldelijk veroordeeling wanneer, onder een om 't even welk opstel, het vonnis tot uitwerksel heeft aan een der pleiters een betwist recht toe te staan, een voordeel dat zich door een bepaalde som cijfert, dat de andere pleiter, al dan niet, volgens het beschikkend gedeelte van het vonnis en door latere verantwoordingen, aan den eerste het geheel of een deel van dit voorstel kunne onttrekken. Alzoo, geen twijfel dat er veroordeeling is van sommen, in den zin van dit besluit, wanneer de rechtbank den schuldeischer machtigt een bepaalde som op te strijken of in te vorderen; wanneer zij verklaart dat de verweerder ertoe

gehouden is een bepaalde som aan een verdeelbaren boedel (erfenis, gemeenschap, enz.) te betalen, te storten, te deponeren, terug te geven, in te brengen of af te geven; wanneer zij beslist, ingevolge de ontbinding eener huwelijksgemeenschap, dat de weduwe gerechtigd is het bedrag harer terugnemingen, vastgesteld op de som van x frank, te bekomen bij wege van voorafneming op de goederen der gemeenschap; wanneer de rechtbank, in eene zaak hangend tusschen sommige rechthebbenden in een onverdeelde boedel en de vereffenaars van dien boedel, aan laatstgenoemden beveelt aan de eersten bij voorraad een zekere som af te geven, vooraf te nemen op deze die aan bedoelde rechthebbenden, in de vereffening toekomt; wanneer een rechtbank uitvoerbaar verklaart binnen het Rijk een in het buitenland gevelde vonnis houdende veroordeeling van sommen, wanneer de voorzitter van de rechtbank of van het Beroepshof een scheidsrechterlijke beslissing uitvoerbaar maakt waarbij beslist wordt dat één der partijen ertoe gehouden is een bepaalde som aan de andere te betalen.

Er weze aangestipt dat, in de economie van het ontwerp, het evenredig recht van 2 t. h. niet eischbaar zal zijn op de rechterlijke beslissing die zich ertoe bepaalt een kwestie van aansprakelijkheid te beslechten en die noch rechtstreeks, noch bij gelijkwaardigheid eene veroordeeling van sommen of roerende waarden uitspreekt. Dit is, namelijk, het geval van het vonnis dat enkel het recht van den eischer erkent om herstel van het nadeel dat hem berokkend werd te bekomen, en beveelt dat de schadevergoedingen per staat zullen opgesteld worden.

Ten slotte, bleek het dat het paste, om de tusschenkomst der burgerlijke partijen in de beteugelende processen niet tegen te kanten, in het ontwerp te bepalen dat niet begrepen zijn in de som door de burgerlijke partij ter griffie neer te leggen, ter uitvoering van het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken, de registratierechten gebeurlijk verschuldigd op de tot stand te komen rechterlijke beslissing. Dit is het voorwerp van artikel 20.

HOOFDSTUK III. — Zegel- en griffierechten op de uitgiffen.

Hoofdstuk III heeft hoofdzakelijk voor doel vereenvoudigingen en verbeteringen te brengen aan het regime van de aflevering, in de griffies der hoven en rechtbanken, van de uitgiffen der arresten en vonnissen.

Onder de huidige wetgeving, zijn gezegde uitgiffen, de eene aan de registratie-, zegel- en griffierechten, de andere slechts aan de zegel- en griffierechten onderworpen.

Wat aan het thans van kracht zijnde regime verweten wordt is, enerzijds, dat het de griffiers en referendarissen verplicht de uitgiffen der vonnissen en arresten, vóór hunne aflevering aan de belanghebbenden, aan den ontvanger der registratie over te maken met het oog op de heffing der registratie- en griffierechten, waardoor onbetwistbaar tijdverlies; anderzijds, dat het te zwaar de uitgiffen der vonnissen bij verstek belast, gevelde namelijk door de rechtbank van koophandel, doordat elk formaatzegel te gebruiken voor de uitgiffen heden een dubbel blad behelst, gezien het minimum verplichtend te gebruiken formaat het vel middeelsoortig papier is, aan den prijs van 7 fr. 80 c.

Volgens het ontwerp dat het fiscaal regime der gerechtelijke akten ten opzichte van de heffing der registratierechten hervormt, en dat het voorwerp van hoofdstuk II van het ontwerp uitmaakt, zijn de uitgiffen der vonnissen en arresten van de formaliteit der registratie vrijgesteld. Wil men aan dien uitstekenden maatregel zijne volle werkdadigheid geven, dan moet de griffier of de referendaris niet meer verplicht zijn uitgiffen aan den ontvanger voor te leggen met het oog op de heffing van het griffierecht van uitgifte. Het ontwerp bereikt dit doel met te beschikken dat voortaan het griffierecht zal gekwet worden door middel van een zegel door den griffier en referendaris op de uitgifte aan te brengen, zonder dat het noodig

zij deze aan den ontvanger der registratie voor te leggen. Het nieuw regime zal dus een groote vereenvoudiging verwezenlijken.

Anderzijds, verwezenlijkt het ontwerp ontheffingen, namelijk doordat het toelaat: a) voor de uitgiffen der korte gerechtelijke beslissingen, wat inzonderheid het geval is voor vonnissen bij verstek, een *half* vel middelsoortig papier te gebruiken waarvan het zegelrecht nagenoeg op de helft van het huidig recht vastgesteld is; b) op elke bladzijde van uitgifte 30 lijnen in plaats van 25 te schrijven.

Om misbruiken te vermijden, heeft artikel 33, waardoor het met artikel 160 der wet van 2 Januari 1926 verschilt, een gebiedend karakter, in dien zin dat er verplichting bestaat op elk blad dertig lijnen per bladzijde en achttien tot twintig lettergrepen per lijn te schrijven.

Vereenvoudiging die den gang van het gerecht bespoedigt en vermindering der kosten van uitgifte, zulks is, met enkele woorden, het kenmerk der beschikkingen die het voorwerp van hoofdstuk III uitmaken.

Beschikkingen gemeen aan hoofdstukken II en III.

Met een doel van unificatie, worden eenige wijzigingen gebracht aan artikelen 54 en 58, in het Wetboek der Burgerlijke Rechtspleging ingelascht door artikel 1 der koninklijke besluiten n° 65 en 92 van 13 Januari en 6 Februari 1935; daarenboven, wordt het bijzonder regime in zake griffierecht door het koninklijk besluit n° 98 van 13 Februari 1935 ingesteld, zuiver en eenvoudig afgeschaft.

HOOFDSTUK IV. — *Hervorming van het fiscaal regime der akten en stukken noodig voor de uitvoering der belastingswetten.*

Er bestaat ten huidige dage bijna een honderdtal wettelijke schikkingen — zoowat overal verspreid — die de heffing ordenen der registratie-, zegel-, griffie- en hypotheekrechten op de akten, stukken en vonnissen die noodzakelijk gemaakt zijn voor de heffing der belastingen van allen aard.

Deze schikkingen, die zich hebben aangevuld en vollegd door het toeval der noodwendigheden of der gebeurlijkheden, maken talrijke onderscheidingen volgens den aard of het bedrag der belastingen die op het spel staan, naar gelang het gaat om akten door het bestuur of door den belastingplichtige opgemaakt, minnelijke of gerechtelijke procedures, benaarstigingen betreffende den aanslag, de vervolgingen, enz.

Al deze bijzondere regimes moeten verdwijnen om plaats te maken voor een vrijstellingsformule zoo algemeen mogelijk, gesteund op het principe dat de heffing van de belasting geen aanleiding mag geven tot het heffen van nieuwe belastingen.

In het voorgestelde systeem, zijn de twee hierna beschreven soorten van geschriften voortaan van alle belastingen vrijgesteld en ontslagen van de formaliteit der registratie:

1^a De akten, vonnissen en bescheiden beoogd in artikel 40, te weten deze die rechtstreeks het innen betreffen der belastingen verschuldigd aan den Staat, aan de provinciën en aan de gemeenten, alsmede aan de polders en de wateringen.

Deze akten, die uitsluitelijk tot voorwerp hebben den aanslag, de invordering, den waarborg, de betwisting, de teruggave, enz., van de gezegde belastingen, begripen namelijk: de aangiffen, reclamaties, borgstellingen, hypotheaire inschrijvingen, transacties, schulderkentnissen, verzakingen aan den gelooften verjaringstermijn, kwijtschriften, handlichtingen, processen-verbaal van overtreding, notificaties, verhalen, op den rol brengen, akten van procedure en van uitvoering, vonnissen en arresten, formaliteitsregisters en andere.

De fiskale vrijstelling verleend voor al deze akten en

stukken is volledig en definitief; ook, het gebruik dat er naderhand zou van gemaakt worden, tot welk einde het ook weze, zou de rechten niet mogen eischbaar maken die oorspronkelijk niet werden geheven.

De kracht der zaken gebiedt nochtans eenige uitzonderingen te brengen aan het gunstregime tot stand gebracht ten voordeele van bovengenoemde akten; dit maakt het voorwerp uit van artikel 41.

Volgens dit artikel, zijn onderworpen aan de gewone rechten, de processen-verbaal van verkoop der goederen van de schuldenaars, alsmede de processen-verbaal van rangregeling en van verdeeling bij aandeelen, om reden dat derde personen bij deze akten zijn betrokken; anderzijds, blijven aan de griffierechten onderworpen, volgens het gemeene recht, de uitgiffen, afschriften en uittreksels van rechterlijke bevelen en beslissingen genomen of getroffen in zake belastingen, en dit om het misbruik in het vragen dezer bescheiden door de schuldenaars te vermijden; in feite, moet het gezegd griffierecht ten andere beschouwd worden als den prijs van den bewezen dienst.

Bovendien, blijft het gedeelte gebruikt in de registers van den hypotheekbewaarder, om de formaliteiten te vervullen waartoe de inning der belastingen aanleiding geven, onderworpen aan het regelrecht om reden dat gezegde registers op formaatzegel worden gemaakt;

2^a De akten en stukken opgesteld of afgeleverd om te worden voorgelegd aan de bestuurlijke of de gerechtelijke overheden voor de uitvering der belastingswetten (artikel 42).

Dit zijn, onder andere, de geschriften en bescheiden ingeroepen door de schuldenaars om het vaststellen van den aanslag toe te laten, eene ontheffing of eene teruggave te bekomen, enz.

Voorbeelden: verklaringen van getuigen, getuigsschriften, uittreksels van den burgerlijken stand, verslagen van schatters, afschriften van bescheiden vreemd aan de fiskale zaken.

Gezien deze akten en stukken, om reden van hunnen aard, gewoonlijk kunnen dienen voor andere doeleinden dan de uitvoering der fiskale wetten, is het noodig, om het bedrog te vermijden, als voorwaarde der vrijstelling te eischen dat zij de aanduiding hunner bestemming zouden dragen en dat zij tot geene andere doeleinden zouden kunnen dienen.

Buiten deze twee soorten akten en stukken hiervoren vermeld, gebiedt een fiscaal belang soms in openbare akten of vóór bestuurlijke of gerechtelijke overheden gebruik te maken van voorafbestaande akten en bescheiden oorspronkelijk niet bestemd om in fiskale zaken te dienen en die, bijgevolg, door hun zelve onderworpen zijn aan de gewone rechten.

Artikel 43 brengt, in zulk geval, eene afwijking aan artikel 23 van de wet van 22 Frimaire jaar VII, voor zooveel het toelaat, met het oog op de uitvoering der belastingswetten, van deze geschriften gebruik te maken in de openbare akten, vóór de aangestelde overheden of in het gerecht, zonder ze te moeten doen registreren, ten ware ze binnen een uitersten termijn aan de registratie moeten onderworpen worden; dit is dus eene uitbreiding van den regel ingesteld door artikel 33 van het koninklijk besluit van 22 Augustus 1934, n° 5.

Bovendien, brengt zelfde artikel eene afwijking aan artikelen 30, 67 en 68, eerste alinea van het Zegelwetboek, voor zooveel het toelaat aan de belastingsschuldigen zich van deze stukken te bedienen, en aan de bestuurlijke en gerechtelijke overheden op deze laatste uitspraak te doen, zonder dat zij voorafgaandelijk moeten gezegeld worden, en dit, zelfs indien zij, door hun zelve, aanleiding gaven tot de eischbaarheid van het zegelrecht.

Er weze nochtans verstaan dat in zulk geval, indien het geschrift waarvan er gebruik wordt gemaakt niet behoorlijk gezegeld is, de werkende ambtenaar zich moet schikken naar artikel 15 van de wet van 24 October 1919, en dat, in elke veronderstelling, het bestuur, dat kennis heeft

der overtreding vroeger begaan door de voorlegging of het inroepen van het onregelmatig geschrift, gerechtigd is ten laste van de ware overtreders — en niet van deze die gebruik hebben gemaakt van dit geschrift — de oorspronkelijk ontdoken zegelbelasting en de uit dien hoofde opgelopen boeten in te vorderen.

KONINKLIJK BESLUIT

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstigen, Heil.

Gelet op artikel 1, § 1, litt. a, van de wet van 31 Juli 1934, verlengd en aangevuld door deze van 7 December 1934, 15 Maart en 30 Maart 1935, waarbij aan den Koning bepaalde machten toegekend worden met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering van de openbare lasten;

Op de voordracht van Onzen Ministerraad,
Wij hebben besloten en Wij besluiten :

HOOFDSTUK I. — *Fiskaal regime van den kleinen eigendom.*

Artikel 1. Artikelen 21 en 34, die het hoofdstuk IV, betiteld «Fiskale bepalingen», vormen van de wet van 11 October 1919, waarbij de Nationale Maatschappij voor goedkope woningen en woonvertrekken ingericht werd, worden door de volgende bepalingen vervangen :

« Art. 21. Artikelen 19 en 28 van het koninklijk besluit n° 120 van 27 Februari 1935, waarbij een Nationale Maatschappij voor den kleinen landeigendom wordt opgericht, worden toepasselijk gemaakt op de Nationale Maatschappij voor goedkope woningen en woonvertrekken en op de plaatselijke of gewestelijke maatschappijen door laatstgenoemde aangenomen.

» Zelfde regime is van toepassing op de maatschappijen die uitsluitend ten doel hebben den bouw, den aankoop, den verkoop of de verhuring van werkmanswoningen; op dergelijke reeds bestaande maatschappijen die hunne verrichtingen binnen de perken van deze wet zullen uitbreiden; alsmede op alle maatschappijen die uitsluitend ten doel hebben leeningen te doen voor den bouw of den aankoop van werkmanswoningen of goedkope woningen.

» Art. 22. De registratie- en overschrijvingsrechten worden respectievelijk verminderd op 5 t. h. en 1 t. h. voor de verkooping van goedkope woningen waarvan het gebouw kadastraal inkomen een door een koninklijk besluit volgens de plaatsen of gewesten vastgesteld maximum niet overschrijdt.

» Art. 23. Wordt beschouwd als goedkope woning, voor de toepassing van vorenstaand artikel, het onroerend goed met zijne aanhoorigheden dat dient of, dienen moet tot huisvesting van een gezin of van een alleenwonend persoon, alsmede de deelen van onroerende goederen die een appartement uitmaken of moeten uitmaken.

» Worden als aanhoorigheden van het onroerend goed beschouwd, de tuin of het stukje land, daaraan belendende of daarvan gescheiden, alsmede de afdaken en wagenhuizen, de werkbanken of kleine werkplaatsen, de veestallen de paardenstallen en schuren.

» Art. 24. De door artikel 22 gevestigde vermindering is niet van toepassing :

» 1° Indien de verkoop een onverdeeld deel tot voorwerp heeft;

» 2° Indien de aankoper of zijn echtgenoot, in vollen of in blooten eigendom, de geheelheid of een onverdeeld deel bezitten van een of meer onroerende goederen waarvan het kadastraal inkomen, voor de geheelheid of voor het onverdeeld deel, met dit van het aangekochte onroerend goed een grooter totaal uitmaakt dan het maximum waarover het gaat in artikel 22.

» Art. 25. De door artikel 22 gevestigde vermindering

zal slechts toegepast worden indien de volgende stukken bij de registratie aan de akte gehecht zijn:

» 1° Een getuigschrift van het beschermingscomité van de woonplaats des aankopers, getuigende dat de verrichting de vermindering mag genieten;

» 2° De lijst, echt verklaard en ondertekend door den aankoper, van de door hem en zijn echtgenoot voor het geheel of voor een onverdeeld deel reeds bezeten onroerende goederen, met aanduiding van de gemeente, de sectie en het nummer van het kadaster;

» 3° Een uittreksel van den kadastralen legger dat het kadastraal inkomen van het aangekochte goed aanduidt.

» Art. 26. De akte moet, bovendien, vermelden :

» 1° Dat de aankoper zich uitdrukkelijk verbiedt, voor hem, zijn erfgenamen of rechthebbenden, het onroerend goed, geheel of gedeeltelijk, voor dranklijterij te doen dienen gedurende vijftien jaar te rekenen van de dagteekening der akte;

» 2° Dat hij het aangekochte huis of appartement wil bewonen;

» 3° Desvoorkomend, dat de aankoper en zijn echtgenoot geen andere onroerende goederen bezitten.

» De vermeldingen voorzien onder n° 2 en 3 van dit artikel kunnen gedaan worden in eene echt verklaarde en ondertekende verklaring ten voete van de akte, of in een afzonderlijk geschrift, ondertekend door den aankoper of in zijn naam door den notaris, en vóór de registratie aan de akte gehecht.

» Art. 27. Bij gemis van uitvoering van de eene of de andere der voorwaarden vereischt door artikelen 25 en 26, zal de akte geregistreerd worden tegen de door de algemeene wet gevestigde rechten, en geen vraag tot teruggaaf zal ontvankelijk zijn.

» Art. 28. Zoo het kadastraal inkomen van het onroerend goed op den datum van de registratie der akte nog niet bepaald is, zal het uittreksel van den kadastralen legger, bedoel in n° 3 van artikel 25, vervangen worden door een attest van den controleur van het kadaster houdende dat het kadastraal inkomen van het aangehecht onroerend goed nog moet vastgesteld worden.

» In dit geval, zal de akte geregistreerd worden tegen de door de algemeene wet gevestigde rechten, doch de aankoper zal de teruggaaf bekomen van hetgeen boven de bij artikel 22 voorziene rechten geïnd werd, op voorlegging van een uittreksel van den kadastralen legger dat het inkomen doet kennen, voor zooveel de andere door artikelen 25 en 26 vereischte voorwaarden bij de registratie van de akte vervuld wezen.

» Art. 29. Zoo de in de voorzieningen van vorenstaande bepalingen vallende verkoop tot voorwerp heeft, hetzij een grond die dienen moet tot emplacement voor een goedkope woning, hetzij een te bouwen appartement, zal de akte geregistreerd worden tegen de door de algemeene wet gevestigde rechten, doch de koper zal, zoodra voltooiing van de woning of van het appartement, de teruggaaf bekomen van de rechten die geïnd werden boven deze voorzien door artikel 22, op eenvoudige voorlegging van een uittreksel van den kadastralen legger dat het kadastraal inkomen van het eigendom doet kennen.

» Art. 30. Opdat de aankoper van den grond of van het appartement gerechtigd weze het voordeel van artikel 29 in te roepen, is het noodzakelijk :

» 1° Dat de stukken, waarover het gaat in n° 1 en 2 van artikel 25, gehecht wezen aan de akte van aankoop van den grond of van het appartement bij de registratie dezer akte;

» 2° Dat deze akte de door artikel 26 vereischte meldingen houde;

» 3° Dat het gebouwd onroerend goed aan de voorschriften van artikel 23 beantwoorde;

» 4° Dat de bouw voltooid weze binnen het jaar van de akte van aankoop. Edoch, op aanzoek van den belanghebbende en zoo de omstandigheden het wettigen, kan deze

termijn verlengd worden door den directeur-generaal der registratie en domeinen of zijn afgevaardigde.

» Art. 31. Een termijn van ten hoogste twee jaar wordt aan den aankoper verleend om te voldoen aan de verplichting aangaande krachtens n° 2 van artikel 26.

» Deze termijn neemt aanvang op den datum der akte, in het geval van artikel 22, en na verstrijking van den termijn van één jaar of van den verlegden termijn voorzien om te bouwen, in het geval van artikelen 29 en 30.

» Tenzij omstandigheden van overmacht, zal de vermindering der rechten slechts gehandhaafd worden indien de ingebruikneming van het onroerend goed door den aankoper of zijn echtgenoot geschiedt binnen voormelden termijn van twee jaar en vervolgens een voldoende feit blijft.

» Art. 32. Er is verjaring voor alle aanvraag van bijrechten, na twee jaar te rekenen van de verstrijking van den termijn van twee jaar waarover het gaat in artikel 31.

» Art. 33. Er is verjaring voor de vordering tot teruggaaf voorzien door artikelen 28 en 29, na twee jaar te rekenen van den dag waarop het kadastraal inkomen vastgesteld werd.

» Art. 34. Alle akten of overeenkomsten die ten doel hebben, hetzij af te wijken van het verbod voorzien in nummer 1 van artikel 26, hetzij het onroerend goed te vervreemden of over te dragen zonder dit verbod aan den nieuwen eigenaar op te leggen, zijn van rechtswege nietig.

» Alwie binnen den termijn van vijftien jaar voorzien door de bepaling waarvan gewag een dranksluiterij in het onroerend goed opent, wordt gestraft met eene boete van 26 tot 100 frank, en het vonnis beveelt noodzakelijkerwijze de sluiting van de sluiterij.

» De directeur-generaal der registratie en domeinen of zijn afgevaardigde mag, zoo de omstandigheden het wettigen, en welke ook de datum weze van de akte die het verbod bevat, den eigenaar er van ontheffen, mits de verplichting voor laatstgenoemde de bijrechten te betalen vermeerderd met vijftig ten honderd.

» De akte van vernietiging van het beding moet verleden worden ten overstaan van den ontvanger der registratie; zij wordt geregistreerd tegen de rechten bedoeld onder vorige alinea en is aan de overschrijving onderworpen. Melding er van wordt door den bewaarder ten rande van den titel gedaan.

» Art. 35. Bij wijziging van artikel 20 der wet van 22 Frimaire jaar VII, wordt op een maand gebracht de termijn voor de registratie der notarieele akten die geroepen zijn de in vorenstaand artikel 22 voorziene verminderde tarieven te genieten.

» Art. 36. Geeft geen aanleiding tot een bijzonder recht, de waarborg gesteld door een derde in de akten van leening en van kredietopening van fondsen uitsluitend bestemd tot de betaling van den koopprijs, tot den bouw, de verbetering of de ontlasting van woningen of woonvertrekken die de in artikel 22 bedoelde vermindering van rechten genoten hebben of kunnen genieten.

» Art. 37. Artikelen 12 tot 18 der wet van 9 Augustus 1889 en de wet van 30 Juli 1892 worden ingetrokken.»

Art. 2. De eerste alinea van artikel 1 der wet van 21 Mei 1897 op de kleine landeigendommen, zooals zij gewijzigd werd door de wetten van 2 Juli 1930 en van 30 Juli 1934, wordt door volgende bepaling vervangen :

« Het registratierecht wordt op 5 t. h., en het recht van hypothecaire overschrijving op 1 t. h. verminderd voor de verkoopen van den eigendom van landelijke onroerende goederen waarvan het kadastraal inkomen een door koninklijk besluit te bepalen maximum niet overschrijdt. »

De woorden « kadastraal inkomen » worden hersteld in de tweede alinea van artikel 1 en in artikel 4 van zelfde wet.

HOOFDSTUK II.— *Fiscaal regime der gerechtelijke akten*

Art. 3. Zijn onderhevig aan de registratie op de minuut :

1° De vonnissen en arresten, hetzij voorbereidende of onderzoekende, hetzij definitieve, gevel in burgerlijke en handelszaken, en gemeenlijker alle akten van de rechters, met inbegrip van de akten der ambtenaren van het openbaar ministerie, betreffende de oneigenlijke rechtsmacht, en gemaakt of opgesteld in burgerlijke en handelszaken;

2° De vonnissen en arresten in lijfstaffelijke, boetstrafelijke en politiezaken houdende veroordeeling van sommen en roerende waarden ten bate van de burgerlijke partij.

Zijn evenwel vrij van de formaliteit, de akten en vonnissen waarbij de hoven en rechtbanken zich ertoe bepalen een maatregel van inwendigen aard voor te schrijven.

Art. 4. De vonnissen en intresten, die tot titel strekken van een overeenkomst door zich zelf onderhevig aan het registratierecht binnen een uitersten termijn en die de belasting niet ondergaan heeft, zijn vatbaar voor de registratie- en overschrijvingsrechten waartoe de overeenkomst aanleiding zou gegeven hebben, indien zij het voorwerp van een notarieele akte had uitgemaakt.

Dit geldt aangaande het registratierecht, zelfs wanneer de rechterlijke beslissing, die tot titel strekt van de overeenkomst, de ontbinding of de herroeping er van uitspreekt, uit welke oorzaak het ook weze.

Art. 5. De vonnissen en arresten, houdende vernietiging, ontbinding of herroeping van overeenkomsten die in de bewoordingen van voorgaand artikel vallen, geven geen aanleiding tot het recht van overgang uit hoofde van die tenietdoening, ten ware zij uitgesproken weze ten bate van een ander persoon dan een der partijen bij de overeenkomst, zijn erfgenamen of legatarissen.

In dit geval, worden de rechten geïnd die opvorderbaar zouden geweest zijn indien de vernietiging, de ontbinding of de herroeping het voorwerp van een notarieele akte had uitgemaakt.

Art. 6. De vonnissen en arresten, uitgezonderd de bevelen of vonnissen van kortgedingen, houdende eindelijke, voorloopige, voornaamste of subsidiaire veroordeeling of vereffening van sommen en roerende waarden, alsmede de beslissingen van de rechterlijke overheid houdende rangschikking, worden onderworpen aan het recht van 2 t. h., onverminderd, desvoorkomend, de inning van de rechten waarover het gaat in artikelen 4 en 5.

Het recht van 2 t. h. wordt in geval van veroordeeling of van vereffening berekend op het bedrag in hoofdsom der uitgesproken veroordeelingen of der gedane vereffeningen, met uitsluiting der gerechtelijke interesten en der onkosten, en in geval van rangschikking op het totaal bedrag der aan de schuldeischers uitgedeelde sommen.

De inning van het evenredig recht van 2 t. h. sluit de eischbaarheid uit van alle recht op de rechterlijke beslissing.

Zijn vrijgesteld van het recht gevestigd door onderhavig artikel, de vonnissen en arresten die burgerlijke of tuchtboeten uitspreken.

Art. 7. Alle akten der rechters, vonnissen en arresten, die in de voorzieningen van artikel 3, n° 1, vallen en geen aanleiding geven tot het recht van 2 t. h., zijn onderworpen aan de volgende vaste rechten, onverminderd, desvoorkomend, de inning waarover het gaat in artikelen 4 en 5 :

a) Deze van de vrederechten	fr. 25
b) Deze van de rechtbanken van eersten aanleg en van de handelsrechtbanken	50
c) Deze van de hoven van beroep	100
d) Deze van het hof van verbreking	400

Alle akten verleden of opgemaakt door de ambtenaren van het openbaar ministerie zijn onderworpen aan het recht van 25 frank.

Eén enkel vast recht is slechts verschuldigd voor ieder akte of vonnis, welk, ook het aantal beschikkingen weze die er in vervat zijn.

Art. 8. Zijn vrijgesteld van de rechten gevestigd door artikelen 6 en 7, de vonnissen en arresten houdende ver-

oordeeling van den Staat en van de openbare Staatsinstellingen.

Art. 9. Indien het recht van 2 t. h. gekweten werd op een naderhand veranderd vonnis of arrest, geschiedt de inning van dit recht voor de door de nieuwe beslissing uitgesproken veroordeeling enkel op het supplement van veroordeeling, van vereffening of van rangschikking.

Indien de beslissing geen veroordeeling, vereffening of rangschikking bevat die deze van het eerste vonnis of arrest vermeerderd, wordt het in artikel 7 voorziene recht geïnd.

Art. 10. In het geval van eene beslissing die in de voorzieningen van artikel 3, n° 1, valt, kan het recht van 2 t. h. niet lager zijn dan het vast recht, zooals het gevestigd is in artikel 7.

In het geval van eene beslissing die in de voorzieningen van artikel 3, n° 2 valt, kan het recht van 2 t. h. niet lager zijn :

Dan 25 frank, indien de beslissing uitgaat van de politierechtbank;

Dan 50 frank, indien zij uitgaat van de boetstrafelijke rechtbank of van den krijgsraad;

Dan 100 frank, indien zij uitgaat van het hof van assisen, van het hof van beroep of van het krijgshof.

Art. 11. In geval van geheele of gedeeltelijke vernietiging van een rechterlijke beslissing door een andere latere in kracht van gewijsde gegane beslissing, worden de evenredige registratie- en overschrijvingsrechten die geïnd werden overeenkomstig artikelen 4 tot 6 geheel of gedeeltelijk teruggegeven, onder aftrekking, desvoorkomend, van het in artikel 7 voorziene vast recht en, gebeurlijk, van de beheerkosten.

De vordering tot teruggaaf verjaart door een termijn van twee jaar, te rekenen van den dag waarop de nieuwe beslissing in kracht van gewijsde gegaan is.

Art. 12. Worden vrijgesteld van de formaliteit der registratie, de uitgiffen, afschriften of uittreksels van de vonnissen en arresten en, gemeenlijker, van de akten der rechters en der ambtenaren van het openbaar ministerie betreffende de oneigenlijke of de eigenlijke rechtsmacht.

Art. 13. De door de bijzondere wetten gevestigde vrijstellingen ten gunste van sommige akten van oneigenlijke rechtsmacht blijven gehandhaafd.

Wanneer de uitgifte van een vonnis of arrest, onder het vroeger regime, vrijgesteld was van het recht of van de formaliteit der registratie, wordt die vrijstelling toepasselijk gemaakt op de minuut, onder voorbehoud, desvoorkomend, van de inning waarover het gaat in artikelen 4 en 5.

Onder zelfde voorbehoud, wanneer een rechterlijke beslissing vallende in de voorzieningen van artikel 6 onder het vroeger regime onderworpen was aan een vast recht op uitgifte, zal op de minuut het bij artikel 7 voorgeschreven algemeen vast recht geïnd worden.

Blijven van kracht de bestaande wetsbepalingen die de registratie in debet van sommige akten en vonnissen machten, alsmede de bepalingen der wet van 31 December 1888, houdende vermindering der registratierechten op de akten van eedsaflegging.

Art. 14. De rechten worden gekweten door de griffiers voor de akten verleden en ontvangen ter griffie, voor de vonnissen en arresten en, gemeenlijker, voor alle akten der rechters, behoudens toepassing desvoorkomend, van onderstaand artikel 15.

Art. 15. Er wordt uitzondering gemaakt op de bepalingen van artikel 35 der wet van 22 Frimaire jaar VII, ten aanzien van de akten der rechters opgemaakt zonder tusschenkomst van de griffiers en de vonnissen ter zitting geveld, wanneer de partijen het bedrag der bij de wet bepaalde rechten niet in handen der griffiers geconsigneerd hebben binnen den voor de registratie vastgestelden termijn.

De invordering er van wordt vervolgd tegen den eischer, en, bovendien, wanneer het vonnis in kracht van gewijsde

gegaan is, tegen den tot de onkosten veroordeelden verweerder.

In het geval bedoeld in onderhavig artikel loopt de eischer, daarenboven, een boete gelijk aan de rechten op.

Art. 16. De rechter mag, vóór registratie, aan de partijen de bevelen en getuigschriften niet afleveren, die hij opmaakt zonder de tusschenkomst van den griffier.

Bij dringendheid mag hij van dien regel afwijken, mits er hem bewezen worde dat de rechten in handen van den griffier geconsigneerd werden; ten voete van het bevel of van het getuigenschrift verklaart hij het feit en het bedrag der consignatie.

De partijen zijn evenwel ertoe gehouden deze bevelen en getuigschriften ter formaliteit der registratie voor te leggen binnen den termijn vastgesteld door artikel 20 der wet van 22 Frimaire jaar VII, bij gemis waarvan zij een boete gelijk aan het recht oploopen.

Art. 17. Bij afwijking van artikel 42 der wet van 22 Frimaire jaar VII, mogen de griffiers der hoven en rechtbanken in bewaring ontvangen, zonder ze te moeten doen registreeren, de scheidsrechterlijke beslissingen die geen overeenkomsten constateeren welke door zich zelf aan het registratierecht binnen een uitersten termijn onderworpen zijn.

Art. 18. De uitvoerbaarverklaringen der scheidsrechterlijke beslissingen, in 't algemeen, alsmede der in het buitenland gevelde rechterlijke beslissingen, moeten vergezeld zijn, wanneer zij ter formaliteit der registratie voorgelegd worden, van de beslissingen waarop zij betrekking hebben.

Voor de inning worden ze beschouwd als vormende één enkele akte en zijn ze onderworpen aan de door onderhavig hoofdstuk gevestigde rechten.

Art. 19. De uitvoerbaarverklaringen der in het buitenland verleden authentieke akten zijn onderworpen aan de door artikel 7 gevestigde rechten.

Het visa van den voorzitter gegeven ter uitvoering van artikel 77 der wet van 16 December 1851 wordt, voor de toepassing van het voorenstaande, met uitvoerbaarverklaring gelijkgesteld.

De uitvoerbaarverklaring of het visa van den voorzitter en de akten waarop ze betrekking hebben moeten samen aan de registratie door toedoen van den griffier voorgelegd worden. Deze akten zijn onderworpen aan dezelfde rechten alsof ze in België vóór notaris zouden verleden zijn.

Art. 20. Zijn niet begrepen in de ter uitvoering van artikel 108 van het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken door de burgerlijke partij ter griffie neer te leggen som, de registratierechten eventueel verschuldigd op de rechterlijke beslissing die uitspraak doet op de aanvraag van de burgerlijke partij.

Art. 21. Worden ingetrokken artikel 45 der wet van 22 Frimaire jaar VII, artikel 12 der wet van 27 Ventôse jaar IX, het advies van den Raad van State van 18-22 October 1808, artikel 23 der wet van 31 Mei 1824 en alle andere wetsbepalingen in strijd met de bepalingen van onderhavig hoofdstuk.

Deze zijn niet van toepassing op de minuten en op de uitgiffen van de akten, vonnissen en arresten die dagteekenen van vóór de inwerkingtreding van het besluit.

HOOFDSTUK III. — Zegel- en griffierechten op de uitgiffen.

Afdeeling I. — Zegelrecht.

Art. 22. Een gezegeld papier van het formaat van het half-vel middelsoortig papier wordt ingevoerd.

Art. 23. Het zegelrecht van toepassing op het half-vel middelsoortig papier wordt op 4 frank vastgesteld; het wordt op 8 frank gebracht voor het vel middelsoortig papier.

Art. 24. De twee eerste alinea's van artikel 25 der wet van 25 Maart 1891 worden vervangen door wat volgt :

« Notarissen, ambtenaren, griffiers van hoven en rechtbanken, scheidsmannen, depositarissen der registers van den burgerlijken stand, griffiers en secretarissen van provincie- en gemeentebesturen, mogen, voor uitgiften, afschriften of uittreksels van akten waarvan minuut gehouden wordt of van neergelegde of aangehechte akten, geen gezegeld papier gebruiken van kleiner formaat dan dit van het vel of van het half-vel middelsoortig papier.

» Ook mogen ambtenaren, deurwaarders, dragers van dwangbevelen en andere openbare of ministerieele ambtenaren geen gezegeld papier gebruiken van kleiner formaat dan dit van het vel of van het half-vel middelsoortig papier voor uitgiften, afschriften of uittreksels van processen-verbaal van meubelverkoop.

Art. 25. Artikel 26 der wet van 25 Maart 1891 wordt vervangen door wat volgt :

« Het papier dat voor uitgiften gebruikt wordt mag niet meer bevatten dan :

» Dertig regels, op elke bladzijde van het middelsoortig papier;

» Vijf en dertig regels, op elke bladzijde van het groot papier;

» Veertig regels, op elke bladzijde van het groot register-papier.

» De overtreders loopt eene boete van 100 frank op; hij is, daarenboven, gehouden tot de betaling van het ontloken zegelrecht, behoudens zijn verhaal voor dit recht alleen tegen den persoon die het ten slotte moet afdragen.»

Afdeling II. — Griffierecht.

Art. 26. Bij wijziging van de bestaande wetgeving en onder voorbehoud van hetgeen gezegd in onderstaand artikel 34, wordt het griffierecht van uitgifte gekweten door middel van zegels die aangebracht worden door den griffier of referendaris op de afgeleverde uitgiften, afschriften of uittreksels.

Art. 27. Het griffierecht van toepassing op de uitgiften, afschriften of uittreksels die afgeleverd worden in de griffies der hoven en rechtbanken wordt volgenderwijze vastgesteld :

Op 6 frank per rol, in de vredegerichten en de politie-rechtbanken;

Op 12 frank per rol, in de rechtbanken van eersten aanleg, de handelsrechtbanken, de boetstraffelijke rechtbanken en de krijgsraden;

Op 25 frank per rol, in de beroepshoven, in de assisenhoven en in het krijgshof;

Op 30 frank per rol, in het hof van verbreking.

Art. 28. Het griffierecht wordt verminderd op 4 frank per rol, welk ook de griffie weze waar de aflevering geschiedt :

1° Voor de niet-ondertekende afschriften;

2° Voor de uitgiften of uittreksels der akten van den burgerlijken stand en der akten betreffende het verwerven, het herkrijgen en het verlies der nationaliteit;

3° Voor de uitgiften, afschriften of uittreksels van akten, vonnissen en arresten afgeleverd in fiskale zaken, in kies-zaken, militiezaken of geldigverklaring van verkiezingen van de leden der handelsrechtbanken en der werkrechtshoven.

De in vorenstaande n° 3 bedoelde uitgiften, afschriften of uittreksels voeren bovenop de aanduiding van hunne bestemming; zij mogen tot geen ander doeleinden dienen.

Art. 29. Het griffierecht van opstel gevestigd op de getuigschriften opgemaakt door de griffiers der hoven en rechtbanken ter uitvoering van artikel 23, litt. f, van het Kieswetboek, wordt op 1 fr. 50 c. gesteld.

Dit recht wordt gekweten door middel van een zegel, overeenkomstig artikel 26.

Art. 30. Door den griffier of referendaris wordt voor ieder uitgifte, afschrift, uittreksel of getuigschift, dat niet

bekleed werd met het zegel dat het eischbaar griffierecht vervangt, een boete van 100 frank opgelopen; de griffier of referendaris is bovendien er toe gehouden het ontdoken recht te kwijten, behoudens zijn verhaal voor dit recht alleen tegen den persoon die het ten slotte moet afdragen.

Art. 31. De Koning treft al de uitvoeringsmaatregelen van artikelen 26 tot 30.

Art. 32. De rechten te innen vóór de militaire rechtsmachten krachtens vorenstaande artikelen 27 en 28 zijn enkel gevestigd onder voorbehoud der vrijstellingen voortvloeiende uit de wet van 15 Juni 1899, bevattende titel 2 van het Wetboek van de krijgsrechtspleging.

Art. 33. Artikel 160 van de wet van 2 Januari 1926 wordt vervangen door wat volgt :

« Bij wijziging van de artikelen 10 en 12 der wet van 25 November 1889, bevat elke rol van uitgifte, afschrift of uittreksel dertig regels per bladzijde en achttien tot twintig lettergrepen per regel, door elkaar berekend. »

Art. 34. Wordt gehandhaafd het griffierecht van 0.125 fr. per naam, waaraan onderworpen is het tot de gemeenten bestemd dubbel der tienjaarlijksche tabels der registers van den burgerlijken stand.

Dit recht wordt voort geheven overeenkomstig de vigeerende reglementen.

Art. 35. Worden gehandhaafd de vrijstellingen van het griffierecht van uitgifte, zooals zij door de vigeerende wetten voorgeschreven zijn.

Zijn vrij van het griffierecht van uitgifte, de uitgiften, afschriften of uittreksels die door artikel 62, 12°, der wet van 25 Maart 1891 vrijgesteld zijn van zegel.

Door onderhavig hoofdstuk wordt niet afgeweken van de bestaande wetsbepalingen die de vereffening in debet van sommige griffierechten machtigen.

Art. 36. Worden ingetrokken artikel 1 van het decreet van 12 Juli 1808, voor zooveel het de borderellen of bevelschriften tot rangschikking aan een evenredig griffierecht onderwerpt; artikelen 10, n° 5, en 12, § 3, § 4, n° 2, en § 5, n° 1, 2, 3 en 5 der wet van 25 November 1889, zooals zij gewijzigd werden door de latere wetten, artikel 161 der wet van 2 Januari 1926, artikelen 63 en 64 van het koninklijk besluit van 3 April 1928 en alle andere wetsbepalingen die in strijd zijn met deze vervat in onderhavig hoofdstuk.

Gemeene bepalingen voor de hoofdstukken II en III.

Art. 37. Artikel 54, in het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging gebracht door artikel 1 van het koninklijk besluit n° 65 van 13 Januari 1935, wordt vervangen door wat volgt :

« De exploten en alle andere proceduurstukken, met inbegrip van de vonnissen, uitgiften, afschriften en uittreksels, zijn vrij van zegelrecht en vrijgesteld van registratie, onder dit voorbehoud dat bedoelde akten en vonnissen vatbaar blijven voor registratie, volgens de gewone beginselen, indien zij tot titel strekken van een overeenkomst door zich zelf onderworpen aan het registratierecht binnen een uitersten termijn.

» Geen ander griffierechten worden geheven dan een rolrecht van tien frank bij de inleiding van het geding, alsmede desvoorkomend het gewoon recht van uitgifte. » (1)

Art. 38. Artikel 58, in het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging ingebracht door artikel 1 van het koninklijk besluit n° 92 van 6 Februari 1935, wordt vervangen door wat volgt :

« Alle proceduurstukken, met inbegrip van de vonnissen, uitgiften, afschriften en uittreksels, zijn vrij van het zegelrecht en vrijgesteld van de registratie, onder dit voorbehoud dat bedoelde akten en vonnissen vatbaar blijven voor registratie, volgens de gewone beginselen, indien zij tot titel strekken van een overeenkomst door zich zelf onderworpen aan het registratierecht binnen een uitersten termijn.

» Het gewoon griffierecht wordt geheven in geval van lichte uitgifte. »

Art. 39. Wordt ingetrokken het koninklijk besluit n° 98 van 13 Februari 1935.

HOOFDSTUK IV. — Fiskaal regime der akten en stukken noodig voor de uitvoering der belastingswetten.

Art. 40. Zijn vrij van zegel-, griffie- en hypotheekrechten, en vrijgesteld van de formaliteit der registratie, alle akten en om 't even welke bescheiden, stukken van rechtspleging en vonnissen, alsmede hunne afschriften en uitgiffen, betreffende den aanslag, de invordering, den waarborg, de betaling, de teruggave van om 't even welke contributiën en belastingen ten voordeele van den Staat, de provinciën, de gemeenten, de polders en wateringen.

Art. 41. In afwijking van wat voorafgaat :

1° Zijn onderworpen aan de heffing der registratie-, zegel-, en in voorkomend geval, aan de griffie- en overschrijvingsrechten, de processen-verbaal van verkoop van roerende of onroerende goederen aangeslagen bij schuldenaars om tot de invordering te geraken van vorenbedoelde contributiën en belastingen, alsmede de processen-verbaal van rangregeling en van verdeling bij aandelen;

2° Zijn onderworpen aan de griffierechten, de uitgiffen, afschriften en uittreksels, uitgereikt aan de belastingsschuldigen, van de bevelen, vonnissen en arresten genomen of getroffen in de voormelde zaken;

3° Blijft onderworpen aan het zegelrecht, het gedeelte gebruikt in de registers van den hypotheekbewaarder voor om 't even welke formaliteiten die in zake invordering van voornoemde belastingen moeten vervuld worden.

Art. 42. Zijn vrij van zegel-, griffie- en hypotheekrechten en vrijgesteld van de formaliteit der registratie, de akten en stukken opgesteld of uitgereikt om aan de bestuurlijke of gerechtelijke overheden te worden voorgelegd voor de uitvoering der wetten betreffende de heffing der contributiën en belastingen voorzien bij artikel 40.

Nochtans zijn aan de griffierechten onderworpen, de uitgiffen, afschriften en uittreksels van de akten en stukken voornoemd, die aan de belastingsschuldigen worden uitgereikt.

De vrijgestelde akten en stukken voeren, ten hoofde van den tekst, de aanduiding hunner bestemming; zij mogen tot geen ander doeleinden dienen.

Art. 43. In de openbare akten en in de bestuurlijke of gerechtelijke gedingen hebbende tot voorwerp de betaling of de teruggave van gezegde belastingen, mag er gebruik gemaakt worden, zonder ze te moeten doen registreren, van alle akten en bescheiden die niet, door zich zelf, binnen een uitersten termijn aan de registratierechten onderworpen zijn.

Bovendien, wordt er afgeweken van de bepalingen van artikelen 30, 67 en 68, eerste alinea, van de wet van 25 Maart 1891, wat betreft alle akten en om 't even welke bescheiden waarvan gebruik wordt gemaakt in de hierboven aangeduide omstandigheden.

Art. 44. Worden ingetrokken : Artikel 68, § 1, n° 30, 2° alinea, 49 en 50, alsmede artikel 70, § 2, n° 2, en § 3, n° 5, van de wet van 22 Frimaire jaar VII, voor zooveel ze rechtstreeksche, onrechtstreeksche of plaatselijke belastingen tot voorwerp hebben; artikel 29 van het besluit van 16 Thermidor jaar VIII; artikel 2, 4° alinea, van de wet van 29 April 1819; artikel 279 van die van 26 Augustus 1822; het koninklijk besluit van 20 Februari 1829; artikelen 9, n° 7, en 61, n° 1, voor zooveel zij de akten gemaakt of afgeleverd ten verzoeken van de overtreders in zake belastingen beoogen, artikel 69, n° 1, voor zooveel het de akten beoogt voorgelegd in zake de reclamaties betreffende de rechtstreeksche belastingen, alsmede artikel 62, n° 25, 1° alinea, 26, 27, 28, 30, 34, 35, 36 en 39 van de wet van 25 Maart 1891; artikelen 17 en 18 der wet van 6 September 1895; artikel 11 van de wet van 24 December 1906; artikel 1, § 1, van de wet van 28 December 1912; artikel 56, 2° alinea, van de wet van 30 Augustus 1913; artikelen 54, laatste alinea, *in fine*, en 69, 1° alinea, van de

samengeschatte wetten betreffende de belastingen op het inkomen; artikel 19, littera D, 4° alinea, en artikel 32 van de wet van 11 October 1919 houdende inrichting van nieuwe fiskale inkomsten; artikel 30, 7° alinea, *in fine*, van de wet van 11 October 1919 houdende stichting van eene Nationale Maatschappij voor goedkope woningen en woonvertrekken; artikel 5, n° 6, van de wet van 28 Augustus 1921; artikel 17, littera b, van de wet van 28 Augustus 1923 voor zooveel het om 't even welke taxes en belastingen tot voorwerp heeft; artikelen 3, 2° alinea, en 140, 3° alinea, *in fine*, van de wet van 2 Januari 1926; artikelen 134, 170 en 181 van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taxes, en meer over het algemeen al de andere wetsbepalingen betreffende het voorwerp van onderhavig hoofdstuk.

Onze Ministers van Financiën en van Justitie zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat met 1 Juni 1936 in werking treedt.

Gegeven te Brussel, den 31 Maart 1936.

(1) Gewijzigd volgens errata : *Moniteur*, van 12 April 1936, blz. 2795.

WET van 31 Maart 1936 tot wijziging van artikel 386bis van het Wetboek van Strafrecht.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Eenig artikel. Artikel 386 bis van het Wetboek van Strafrecht wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Wordt gestraft met eene boete van zes en twintig frank tot vijf honderd frank, al wie aan kinderen beneden zestien jaar oneerbare prenten, beelden of voorwerpen, die van aard zijn hunne verbeelding te prikkelen, verkoopt of uitdeelt, of dergelijke prenten, beelden of voorwerpen op den openbaren weg of langsheen dezen ten toon stelt.

» De prenten, beelden en voorwerpen, die werden ten toon gesteld, te koop geboden of verspreid, worden door elk gerechtelijk politie-officier, op last van den vrederechter van het kanton in beslag genomen en de verbeurdverklaring er van wordt, in geval van veroordeeling, steeds uitgesproken. »

Gegeven te Brussel, den 31n Maart 1936.

WET van 31 Maart 1936 tot wijziging van de artikelen 420 en 420bis van het Wetboek van Strafrecht.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Art. 1. In artikel 420 van het Wetboek van Strafrecht worden de woorden « met gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden » vervangen door de woorden « met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden ».

Art. 2. In artikel 420bis van het Wetboek van Strafrecht worden de woorden « wordt gestraft met dezelfde straffen » vervangen door de woorden « wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden en met geldboete van vijftig frank tot vijfhonderd frank of met een van die straffen alleen ».

Gegeven te Brussel, den 31n Maart 1936.